

Curentul

Director: PAMFIL ȘEICARU
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
STRADA REGALA No, 9
TELEFON 312/20

Drumul generației noastre In faza decisivă ATENEU SAU AZIL?

de CEZAR PETRESCU

Ne-am ocupat aici în dese rânduri de problema generației tinere, a generației războiului, sub raportul politic, constatănd cu durere că extraordinara energie a tinerilor nu s'a valorificat încă în domeniul constructiv politico-social. Zece ani de zbucium au trecut fără ca în pasta lor să se fi întipărit pecetia acestei energii a tinereții creatoare. Absența acestor echivalențe cu o condamnabil de resemnată dezertare. Politica României în acești zece ani a fost confiscată de o clică bătrână și anacronică, egoistă până la autodivinizare și impermeabilă față de spiritul nou al timpului. Această clică bătrână și anacronică, diabolic de solidară în a stăpâni exclusiv aurul Băncii Naționale, confiscase în vederea acestui scârbos interes material, însăși voința regală. Regele Ferdinand a fost, fără îndoială, iubit de popor și, prin tragicele lui jertfe omenești, venerat de intelectualitatea țării. Odată confiscată însă voința regală, actele ei de politică internă, uluitoare și în flagrant conflict cu sentimentul democratic al opiniei publice, erau primite totuși cu murmur sugrumat de respect pentru înalta și buna persoană în numele căreia erau date. Clica bătrână și anacronică — nucleul partidului liberal, — jomina astfel ca o calamitate în fața căreia orice velleitate protivnică se anula prin însăși convingerea zădărnice ei.

Nichifor Crainic

Spun acestea pentru a găsi totuși o circumstanță atenuantă dezerțiunii în care s'a complicat zece ani generația războiului. Din vară până în toamnă lui 1927, destinați să schimbate multe, iar clica bătrână și anacronică, impermeabilă și refractară oricărei tendințe de renovare politică, a ajuns să fie condusă de opacitatea patriotică a d-lui Vintilă Brătianu și de tumbela d-lui I. G. Duca. Sub regnul lor nefast, în căteva luni numai de guvernare liberală, clica bătrână și anacronică și-a demascat toată impotența spirituală și toată incapacitatea politică. Nenorocirile interne și externe abătute asupra acestei țări cu o precipitare de dezastre, de monstruozitate și violență evidentă și această impotență și această incapacitate. Forța fără fundament moral e osândită la prăbușire. Și eu nu văd unul din tinerii cari au respirat suflul eroic al luptei capabil să regrete această prăvălire dramatică. Printr-un scandal Providenții care nu vrea ca această țară să se prăbușească odată cu inezorii negri, puterea de conducere trebuie să renască, nouă, tânără și salvatoare, în spiritul generației umilite până ieri. Sântem la un popor greu; căma trebuie smulși din mâini sclerozate și nevolnice, pătate de păcat, și vi treacă în brațe electrizate de vigoare creatoare. O țară arsă și secătuită de dezastre asteptă și fecundată de energia tinereții. Generația războiului trebuie să iasă din pasivitatea degradantă. E datorită ei supremă față de patrie.

Pe ce cale să apuce spre înălțuri? Drumul liberal, astăzi cel puțin, duce la sinuciderea tinereții. Atâta vreme cât n'a disoartat clica bătrână și anacronică, o reînnoire a acestui partid e imposibilă. Poate fi d. Vintilă Brătianu un simbol al tinereții creatoare? Poate fi d. I. G. Duca un stâlp al generozității morale dispuse la sacrificiul de sine? Cine are curajul unei afirmații? Aș vrea să-mi răspundă la aceste întrebări acei tineri cari s'au rătăcit, din cine știe ce motive, prin coltoarele acestui partid, ca să se simtă acum sdrobiți în ce aveau mai frumos în sufletul or sub terahria bătrâne și anacronică!

Un alt drum duce către asociația în numele unui om de contestabile însușiri, dar care și-a impus ca tactică de luptă tocmă renunțarea la orice luptă dreaptă, pândind momentul în care să pună în practică proverbul „Când doi se cartă, al treilea câștigă”. Se poate ca această tactică să fie

Mai domină liberalii situația sau s'a schimbat ceva în viața noastră politică?

La începutul campaniei de răsturnare, pornite de național-fărăniști împotriva guvernului domnului Vintilă Brătianu am ținut să fixăm acest moment, deosebit de important pentru viitoarea desfășurare a vieții noastre publice, întrucât era prima campanie de acest fel, care se deslășuia după dispariția Regelui Ferdinand și a lui Ion I. C. Brătianu, al căror acord stăpânea și orienta toate frământările politice noastre.

Fără îndoială, campania de răsturnare a provocat o însemnată criză politică. Orice ar spune că situația lui e sduncinată și că guvernului, oricâte bravade ar opune realității faptelor, este cert pentru menținerea la putere că o luptă desmădăduită, cu rezultate ce — firește — nu se pot încă prevedea.

INTRE BUCUREȘTI ȘI ALBA IULIA
Criza aceasta, stârnită de campania de răsturnare, a dat momentul ei culminant. Suntem astăzi în faza ei decizi-

vă; fiindcă, dacă la București, în 18 Martie, nu s'a făcut schimbarea de guvern din pricina argumentului — evident, valabil — că nu se pot face asemenea schimbări sub presiunea imediată a străzii, apoi la Alba-Iulia, așa cum o anunță național-fărăniștii cel puțin, criza nu va mai fi politică, ci va înveșmânta un caracter mult mai grav.

Momentul culminant al crizei politice este așa dar între București și Alba-Iulia. Intre București și Alba-Iulia urmează să se răspundă opiniei publice — și atitudinea Regentei va fi cel mai elocvent răspuns. — la una din întrebările serioase, care o frământă astăzi.

S'A SCHIMBAT CEVA?
Întrebarea aceasta se referă la chipul în care funcționează astăzi și va funcționa în viitor mecanismul constituțional al schimbării guvernelor.

Sub Regele Ferdinand și Ion I. C. Brătianu, se știa că partidul liberal guvernează și din opoziție și că are un cuvânt hotărâtor în chipul cum se rezolvă crizele de regim. Întrebarea ce se pune astăzi este: s'a schimbat ceva prin dispariția celor două mari figuri, care dominau viața noastră publică sau vechiul sistem continuă?

Sub Regentă — și fără Ion I. C. Brătianu — partidul liberal mai este stăpân absolut al tuturor marnevelor politice sau epoca lui de hegemonie a apus?
Iată întrebări, la care va răspunde chipul în care se va încheia această fază decizivă a crizei politice de azi.

Lynx.

Farsă bolșevică

Se știe doar aproximativ, că există pe lângă „Liga Națiunilor” o comisiune pregătitoare a dezarmării. Cum rostul acestei forme internaționale a parlamentarismului — Liga Națiunilor — este să împuțineze pricinile conflictelor armate dintre popoare și, treptat, să înalțare complexul războiului, nimic mai firesc decât existența unei comisii pregătitoare a dezarmării, obligată să cerceteze diferite proiecte ce se infățișează, cu toată seriozitatea necesară. Fiecare nație își are delegatul ei care, firește, nu crele nimic din toată utopia pacifității Delegatul — toți gândesc la fel — ar dori o dezarmare generală, cu excluderea țărilor sale, căreia-i dorește siguranța reală a unei armate organizate, capabilă de a se împotrivi oricărei agresivități, semnate pur verbale a unui protocol semnat cu ipocriezie pacifistă.

Incidentul dela St. Gotthard, adică prinderea în flagrant delict de reînarmare a Ungariei, ce-și mărturiseste fără sfială intențiile rășnoase, voința rășnoinică împotriva hotarelor ce-i s'au fixat prin tratatele de pace, contra-banda de mitraliere a Ungariei a dovedit neputința organică a „Ligii Națiunilor” și valoarea pur verbală a comisiilor pregătitoare a dezarmării. Dar toate aceste verificări nu împiedică pe nimeni să continue comedia iluziilor pacifiste și să sporească gendinele spre a-și justifica — fie care delegat față de nația lui — rostul și prelungirea șederii la Geneva.

Din monotonia ritmului egal, comisia pregătitoare a dezarmării a fost brusc turburată prin proiectul prezentat de delegația sovietică. Cu o artă rafinată a ipocrieții, antreprenorii tuturor iluziilor ce hrănesc dobitoacă optimistă a mulțimilor, și-au prezentat proiectul lor revoluționar: „dezarmarea generală imediată”. Spre deosebire de alte popoare, țările bolșevici își alcătuiesc delegațiile din ce au mai cuprinzător, mai subtil ca inteligență, mai fini ca dialectică.

Să nu i socotească nimeni pe delegații sovietici la comisia dezarmării drept niște halucinați ai pacifismului, drept niște homi zănați, contrastând cu seriozitatea înepentă a celorlalți delegați și reprezentanți sovietici nu au s'arbitri radicalul lor proiect de imediată dezarmare numai sub impulsivitatea unei lumere. Iși are acest exces de pacifism rostul lui și noi vom căuta să-l definim și să-i desprindem înțelesul tactic.

Delegația sovietică a prezentat moțiunea tinzând la dezarmarea generală imediată, știind perfect de bine că va fi combătută cu înverșunare și de delegatul Olandei și de cel al Poloniei, și de cel al Suediei cași de cei ai Angliei și Americii.

Pentru fațada pacifistă a Rusiei sovietice, reacțiunea tuturor delegațiilor celorlalte nații împotriva proiectului bolșevic putea fi utilizată ca o dovadă de militarism excesiv, combătând neprimăvinită voința de pace a Rusiei sovietice.

„Proletari din toată lumea, priviți cum mereu reînnoita voința de pace a Sovietelor se lovește de militarismul capitalist, al cărui pacifism este doar o mască amăgitoare. Proiectul Rusiei sovietice pentru o dezarmare generală imediată a fost combătut cu toată înverșunare, și a fost respins. Numai Rusia sovietică, dominată de dictatura proletariană, voeste pacea și vrea să dispără oroarea rășnoinului”. Iată aria pe care o vor cânta-o prin toate colțurile lumii agenții internaționale a III-a, agenți trimiși să pregătească în țări străine rășnoinul civil și să aprindă pe tot globul revoluția mondială. Și pentru a putea da o cât mai amplă răspândire acestei formule delegația sovietică, în fiecare an, reînnoeste aceeași propunere pentru a provoca aceleași obiecții de serioasă critică.

Este adevărat că toată lumea vrea pace, că rășnoinul este primit ca o mănăie a cerului, că nimeni nu socotește altfel rășnoinul, decât ca o tristă necesitate nevoiți sau, atunci când este voi-

lă, e plătită cu dezastre. Dar și rășnoinul este una din formele tragice ale vieții popoarelor. Intelepciunea politică se sfătuește să-l accepte cu resemnare oricând eventualitatea, iar toate ședințele comisiei pregătitoare a dezarmării au fost o continuă verificare a imposibilității acestei păcii eterne, în care se refugiază iluziile de liniște ale omenirii. Toată lumea dorește pace și mai mult decât o dorește, ridică înmuri spirate păcii, dar tot atât de adevărat este că nimeni nu crede în posibilitățile de pace. Dar tocmai aceste dovezi de neputință pacifistă, ce caracterizează „Liga Națiunilor”, ar trebui să ne desmeticească și să ne reorganizăm armata, adică apărarea națională.

Mirabeau avertizează Constituanta că rășnoalele popoarelor vor fi cu mult mai crâncene decât au fost rășnoalele regilor. Am experimentat rășnoinul modern și democrații au văzut cum nația întreagă este mobilizată, am văzut cum se plătesc, prin înfrângeri rușinoase și prin dezastre, toate nepregătirile și toate nepravderile și totuși n'am învățat nimic. Să spun cine poate dacă pentru un eventual rășnoin noi suntem pregătiți. E suficient să se gândească la starea aviației noastre, la inexistența oricărei pregătiri pentru rășnoinul chimic, specialitatea în care se pregătesc Sovietele.

Nu cerem dela oamenii politici, mereu în plină pământărie pentru putere, o atenție grijă de apărarea națională, dar militarilor da.

Farsa bolșevică dela comisia pregătitoare a dezarmării, comisia a „Ligii Națiunilor”, gluma sovietică cu moțiunea dezarmării imediate, ne poate desmetici și, mai ales, ne poate servi de învățătură.

Nimic nu ne îngăduie să ne lășăm legănați de iluzia amăgitoare a pacifismului și totul ne impune o reorganizare a armatei.

Pamfil Șeicaru

Bălcinul retrospectiv din subsolul Ateneului nu s'a bucurat de-o presă prea entuziastă. Operile valoroase, în minoritate, au fost covârșite de majoritatea cataifurilor și baclavalelor. Pictorii mari — morți — Luchian, Grigorescu, au fost reprezentanți prin lucrări debile. Peste tot a domnit același spirit de mediocritate și de diletanțism, care îmbăcesete existența Ateneului Român.

Revenim pentru a nu știm câte oară la această sistematică discreditare a Culturii și a Artei românești, la care contribuie gospodăria Ateneului lăsat pe mâini neprețuite și pătimășe. Știm că există acolo, câteva bune voinți, paralizate de rutină și încadrate în atâta neghibie și atâta flămânzire de pricopesală, încât nu pot înfăptui nimic altceva decât o caricaturizare a bunelor intenții.

Nu ne-ar interesa problema. Sânt altele mult mai acute. Chestiunea optanților. Cade ori nu guvernul? Se întoarce ori nu Titulescu? Cine se va înfrupta din marele praznic al Reșiței? Și așa mai departe.

Dar Ateneul român nu aparține numai comitetului de conducere, care l-a monopolizat, fără ca nimeni să poată lămurii cu ce drept și în numele cui. Indiferent de tutela administrativă sub care agonizează astăzi și prin care a devenit un subiect de ocară, acest Ateneu aparține țării, cetățenilor. A fost ridicat cărămida peste cărămida, cu banul tuturor, din însuflețirea aceluși bun bătrân Exharcu, atâta vreme slujind subiect de glumă și de zeflemea, prin tenacitatea cu care cerea deocamdată român bun ori rău: „Dați un leu pentru Ateneu!”

Printr-un miracol atât de rar atmosferei noastre de scepticism, bătrânul Exharcu a biruit zeflemeaua, izbutind, numai Dumnezeu știe cu ce preț ca într-adevăr Ateneul român să ia ființă și să se înalțe încăpător și monumental edificiu al artei și culturii românești.

Dacă oficialitatea, meșterii născocitoare de comitete și comiții bune pentru inormantări, a isbutit să a-nuleze bunele intenții ale înfăptuitorului și să transforme Ateneul într-un azil al culturii și artei românești, dacă breslele de scriitori și de artiști s'au dovedit incapabile să reacționeze energic, e datorită publicului să ceară socoteală și să grăbească îndreptările.

Ne-a fost dat să vedem în toamna trecută și în această iarnă, mai mult de o duzină de expoziții idioate, adăpostite în acest ospiciu. Nu se poate imagina ce batjocură a artei, ce pănze vasilinate și lanolinate, câți copii cu degete strâmbe și câte femei cu infirmități anatomice de mușeu secret, ce hădă și desgustătoare galerie de monstruoziități, au însemnat aceste expoziții. Orori după orori. Cele câteva talente rătăcite, în unele săli, păreau jecate de atmosfera și reputația Ateneului, ca o familie onestă silită să locuască pe aceiași stradă cu un local de prostituție. Iar în vremea aceasta, Teo-

dorescu-Sion, Iser, Tonitz, Han, Ștefan Demetrescu, Palady, Sirafo, Jalea, Paciurea, Derman, Dărăscu, Ghiță, Bunescu (citez la întâmplare, fără nici o ierarhie) tot ce este mai reprezentativ pentru plastica românească, indiferent de școală și de vârstă, au fost constrânși să expună la Cartea Românească, la Căminul Artelor, în Sala Mozart, oriunde în afară de Ateneu, de unde se aflau izgoniți ca să încapă toate gandrurile și comiciunile diletanțismului național.

În nenumărate rânduri, ni s'au prezentat plângeri izolate. N'au avut răsunet, tocmai prin această individualizare a cazurilor, care n'au îngăduit o manifestare generalizată, după

(Continuare în pagina 11-a)

Basarabescuri

Nu ne gândim să vorbim de modulațiunile armonioase ale d-lui Popilian, simpaticul bas cantabil al Operei din Dealul Patriarhiei, — bas profund ale cărui arabescuri vocale orna cu atâtă grație ședințele trecute ale Camerei, și pe care din pricina retragerii din Parlament a opoziției nu-l vom mai putea aclama.

Vrem să vorbim de situația provinciei noastre rezemată pe Nistru, ai cărei zece ani de Unire cu Țara Românească au a fi sărbătorii, zilele acestea, — și în care totul se petrece ca și când cei dela centru ar vrea să stărbătească orice sentiment de sărbătorire. Kareori, într-o adunare românească, au fost, — cred, — momente mai penibile ca cele ce au fost aruncate, într-o somptuoasă jerbă de ură, în ședința discursului domnului Psh. Halippa. Cuvinte grele care sunt și expresii ale unei situații grele.

Basarabia o duce rău. În unele județe, oamenii au început să-și reducă, până sub limită, felia zilnică de pâine.

Iar administrația și fiscalii își fac de cap.

Spre provincia cea mai expusă, infiltrărilor incendiare dinapre Rășnit, — spre județele noastre cele mai primejduite, conducătorii noștri au organizat exportul tuturor puștălănelor. Cloclitul celor mai vesele afaceri pentru partizani. Poate că pentru că a merită să susțoare, odată, izbucnirea amnarului rusesc, Basarabia a fost organizată după sistemul țării lui Cremene.

Acă a fost invitat să-și desvârbăască pollogăria vestitul magnat al sperurilor brălene, Șerban Răducanu, vrednic descălecat al cirezii lui Leonte Moldovanu, părcăbul Dunării de jos. Acă a pososit fostul prefect al județului Brăila, omul campaniilor de clădiri școlare, al subscripțiilor forțate și al tripeurilor. Zece de mii de pogoane de ale sătenilor din județul Cahul au fost escamotate de energia Răducanalie, iscusit tonarș de bandă al famosului Chelemen și al cumnatului său Maxim. La Cahul a fost depozitat de Șerbanditul Brăilei și Ministerul de răboiu de poligonul său, azi stăpâni de lacheul besofonetic.

Dacă trebuia numai decât un loc, pentru căutarea ploșnițelor din Vechiul Regat, de ce nu au fost aleși Bucureștii noștri? De ce să suferă Basarabia de duhoarea hoturilor noastre?

Ion Dimitrescu

Nopți vieneze...

de TUDOR ȘOIMARU

III Jazz
Promiseseam domnișoarei Malvina s'o întâlnesc la „Kaiser-bar” unde, în afară de seralul „Stimmung” promis de afișe, bar-maștrul draclui avea să-și facă o senzațională apariție. Cum dela Kammerpiele, unde Maja lui Gautillon fmi strigase desnațedei dea, nu era prea departe până în Annagasse, gânduți unei plimbări în frig mă entuziasmă. Mi-am îngăduit chiar un mic ocol până în Ringul Operii, pentru mine neexistând spectacol mai plăcut decât esirea de la Operă, cu sgomotul ei specific, cu larma nerăbdătoare a masinelor și defilarea — ca în fața casei de modă — a blănușilor și perlelor. Din nenorocire, câteva companii de soldați, masate în jurul teatrului, împiedicau orice

Krenek pentru „Jonny sprielt auf”.

Carierele acestea rapide și glorioase a jazzului, are ceva din savozarea anecdotei cu omul care, îngăduit într-un ungher de odae se urecă până în pat. Pornit dintr-un local de noapte, a trecut prin cafenea, prin saloane, prin operetă, ca să ajungă aici.

Negrii l'au dus la triumf, dupe cum în altă epocă țiganul Rigo cuerise aceleași locuri pentru violonistii și cântecetele din Pustă. Epoca contesii de Chimay este azi însă revolută și Rigo își numinaște ultima parte a vieții nu-mai amintirilor, de oarece jazzul l'ingropase încă din viață. El este pretutindeni acum. La logodna domnișoarei Carolina, fata negustorului de copii din Pflergergasse, sau la cealul artistic al baroneșii Esterhazy.

Intre 10 și 12 dimineața este pe plajă, pentru doamnele și domnișoarele care se împroașcă cu confetti de apă. Aperitivul se ia cu jazz și digestia se face tot cu el. A deve-

nit unul din componenții cealul (nu se mai spune țel mit ziron ci țel mit jazz), iar seara șampania nu se mussează decât în sgomotele lui frenetice.

Un desabuzat va lăsa poate cu limbă de moarte să fie condus la cimitir în sunetele unei hayavane, faptul nu ar mai surprinde.

La Operă iaț-l instalat cu toată suita, căci jazz-ul a devenit azi un fel de suveran orientat în vizită prin Occident.

După negrii cu buze roșcate și saxofoane de argint, au venit o-hortele de „girls” cu păr blond și chinase ultima parte a vieții nu-mai amintirilor, de oarece jazzul l'ingropase încă din viață. El este pretutindeni acum. La logodna domnișoarei Carolina, fata negustorului de copii din Pflergergasse, sau la cealul artistic al baroneșii Esterhazy.

Intre 10 și 12 dimineața este pe plajă, pentru doamnele și domnișoarele care se împroașcă cu confetti de apă. Aperitivul se ia cu jazz și digestia se face tot cu el. A deve-

sgomotoasă, coborând treptele Operii, fără să vreau mă gândeam la trista experiență făcută de Opera Mare din Paris iarna trecută, când dăduse „Les impressions de music-halls”. Nefericită Opera!

Egal împărțită între tradiție și modernism — ca o Fedră sfășiată de două mari sentimente — aleseșe calea mijlocie. Și abonații ei au asistat la un spectacol stupefiant, în care pașii dăntuitorilor nu se mai acordau cu ritmul sincopeat al jazzului, în care balerine ca Speszitzwa sau Zambelli păreau niște ilariante debutante pe lângă atâtea girls, fie ele Hofmans, Tiller sau Albergina Rasch, din Montmartre...

În acest timp spectatorii golii-seră Opera, soldații se pregăteau de plecare, circulația devenise facilă, când de-odată, vântul porni nebușeste să facă sport. Drapeaj în pull-overul negru al nopții dădu cu invizibile mânuși câteva

(Continuare în pag. 11-a)

CARNETUL ZILEI

Cronica dramatică

Teatrul Național: Comemorarea centenarului nașterii lui Ibsen. „Rața Sălbatecă“, dramă în 5 acte

Nu speră nimeni să comenteze o dramă de Ibsen cu toată libertatea de judecată pe care ar aduce-o operii unui artist mai puțin discutat decât marele septentrional, al cărui centenar a fost sărbătorit Marți seară de prima noastră scenă. Atâtea lupte s'au dat în jurul lucrărilor acestui gladiator al teatrului, — ecorile vechilor polemici sunt încă atât de prezente, încât ai vrea să te scori pe Gregor din pădurile prin ale căror crengi foșnete sborul ocoșilor sălbateci, spre a exprima cât mai sincer ceace rămâne astăzi, uman și viu, din „Rața sălbatecă“.

Drama jucată alături de artiștii teatrului nostru național este ea, într'adevăr, cea scrisă de Ibsen? Printre spectatorii din sală se sronise, la un moment dat, că s'ar fi făcut oarecari schimbări sau tăieturi în textul dramatic. Svonul, firește, nu trebuia luat în sens prea literal; și eram și noi convingși că, dacă nu s'au făcut tăieturi în suprafață, suprimându-se pasagi, — în schimb amambul, printr'o magistrală și unanimă rețetătură, a operat asupra simbolice drame a Norvegianului o brutală tăietură în a-dăncime. Dacă este adevărat că piesa aceasta a lui Ibsen face

Secretarul de redacție, care de câteva minute stă și citește ceea ce scriu, înclinat peste umărul meu și robit de vraja mea stilistică, îmi spune în clipa asta că e vremea să închid robinetul inșpărtăriei critice, sub riscul de a-l vedea smulcându-mi bărtia de sub țoc. Trebuie să spun deci în „rabă“, că d. N. Soreanu nu este un bun Hjalmar.

Excelent, în bătrânul Ekdal, d. Mortun, — dintre bărbați cel mai convins de rezonanțele profunde ale sufletului personalului său, și de ascuțite lui legături subma-rine cu Oceanul ale cărei mișcări obsedau pe Gregor și pe Hedwig. D. Mortun este un admirabil artist. Văd că nu tresărită nici o-cum; — probabil că știți și asta. În rolul bătrânului Werle, d. V. Antonescu aduce multă, persua-sivă inteligentă mențiu, și de-a-impresia realității într'o dramă în care simbolul micșie meron să de-saxeze acțiunea: răscol gesturi fa-miliare cu cari d. Antonescu își presară jocul, spre a-și da o con-tenanță în discuțiile cu fiul său, sunt cu o subtilă fineță înserate, și contribuiesc mult la impresia de viață a întregului. D-nii Ciprian și Mărculeșcu ar trebui și ei lăudați tot atât, dacă nelo-giunitul înclinat peste umărul meu nu ar trage de donk minute de foaie, strigându-mi că întrec orice măsură.

Doză vorbe, numai... Doză vorbe... Trebuie să spun că piesa e tot prezentată, într'o conferință de o linie impecabilă, de d. Ion Marin Sadoveanu. Am mai spus-o, stin, dar tinea să o repet. Frază densă, vorbă precisă, amănunțuși, — nici o umplutură, — și tot esențialul, d. Sadoveanu are totul, — și ceva mai mult de cât atât. Are restul, mai bine zis: „I! a la grăce...“ De ce nu se vor-bește și la Camera, cum vorbește d. Ion Marin Sadoveanu? Pe e-chipe și prin rotație, doi câte doi, parlamentarii noștri ar fi trebuit să defileze Marți seară pe la Teatru, ca să-l salute: era o în-cântare.

Excelente, doamnele Ana Inea și Aura Buzescu. În special ultima, adm. —

Mi-a luat foaia, blestematul ION DIMITRESCU

Istoria literaturii românești de N. Iorga

Trei ani după apariția primului volum, iată că înfășurat editorul Pavel Suru scoate la iveală și cel de-al doilea volum al ediției a doua a „Istoriei literaturii românești“ a domnului Nicolae Iorga. — fără îndoială cea mai completă și mai bine alăturată dintre istoriile noastre literare. Una din operele de căpetenie, de sigur, ale savantului nostru care după aștăzi pe căile Peninsulei Iberice forma numelei românești și a Neamului în sufletul căruia a fost și este încă suflet.

Volumul, în care este cercetată epoca dintre anii 1688 și 1780, analizează creațiile literare din vremea lui Cantemir și a lui Chiorșari de Râmnic, — judecata și comentarea scriitorilor fiind cu totul revăzută, în comparație cu celele ale primei ediții, care a fost în a doua larg întințită. Cercul este înclinat, pe rând, în influențe polone și grecești, croniclelor brăncovenesti, literaturii religioase și marilor compilațiuni de cronici, istoriografiei românești sub Mihail Racoviță, cronicii lui Ioan Neculce, lui Cantemir și literaturii religioase din prima e-nocă.

O carte care face cinste și savantului care s'a trudit să o scrie, — și editorului care prin ea se consacră.

Cine se interesează de... Spurt, Cinematograf, etc. să citească zilnic

Rampa

Cu articole semnate de fruntașii literaturii și mănăști și străina.

„Revista Neagră“

Astăzi seară a premiului programului nou. Un întreg act nou se introduce în revistă, iar cele două acte de până acum vor fi îmbogățite cu scene inedite.

În special ni se atrage atențiunea asupra debutului unui celebru cor de negri, care va executa numai cântece vechi din repertoriul negru.

Cei ce au asistat ieri la repetiția acestui cor, au fost încântați.

Pentru prima oară va avea loc un concert simfonic de Jazz. Duminică primul matineu.

Chestiunea optanților

CONFERINȚA D-LUI PROF. TAȘCA

Asară, în aula Academiei comerciale a vorbit d. prof. Tașca despre: „chestiunea optanților“.

D. G. Tașca precizând noțiunile de lichidare și expropriere — care au făcut obiectul discuțiilor tribunalei arbitral de la Paris, spune că întreaga chestiune a optanților se fundează pe exproprierea terenurilor absenteiștilor din Ardeal.

D. G. TAȘCA

efectuată de guvernul românese în anul 1922. Absenteiștii era acela care lipsise din țară, dela 1 Dec. 1918 până în Martie 1921; prin urmare și proprietarul român și cel ungar, absent în acest interval.

Nemulțumiri de această natură, Ungurii au apelat întâi la conferința ambasadurilor în 1923, care a trimis chestiunea Consiliului societății naționale. Plângerea lor se funda pe: neegalitatea de tratare a absenteiștilor în V. Regat și Transilvania și prețul înșim al acestei expropriări.

Consiliul soc. naționalei trimite chestiunea în judecata tribunalului, și anume că această deferi-re era pentru o expropriere și nu pentru o lichidare și că în aplica-re expropriării nu se făcuse v-ra fraudă. România nu trebuia să se supună judecării unui tribunal arbitral, care e judecat în limita stipulațiilor din tratatele de pace.

România nu se va putea prezenta de azi înainte acestui tribunal ai cărui judecatori ne-au judecat odată.

Hotărârea Consiliului Ligii Naționalei din Martie acest an, a surprins prin convertirea unor mari puteri, care aveau datorita să vegheze la aplicarea stipulațiilor tratatelor de pace.

Generația tânără a țării și vegheze pentru lege, legalitate și numai pentru ele în România nouă.

D. ZAH.

Dela „Teatrul Nostru“

Săptămâna aceasta au loc la „Teatrul Nostru“ revocabil ultimele reprezentații în Capitală, în cursul acestei săptămâni, ale comediei „Moritz al II-lea“.

Marți 27 Martie premieră: „Secretarul general dela Interne“, cu d-l Ion Livescu în rolul titular.

Memento concerte

Vineri, 23 Martie, Atena: Concertul tenorului Slezak.

Vineri, 30 Martie, Atena: Concertul contrabasistului Pruner.

Joi 5 Aprilie, Atena: Recital Ignatz Friedmann.

Sâmbătă, 7 Aprilie, Atena: Al doilea recital Ignatz Friedmann.

Clujul cultural

Teatrul Național: „Societatea așteptătorilor spirituali“, comedie în 4 acte de Georges Duhamel

Comedia lui Duhamel cuprinde în același timp elementele unei ne-faze, unei comedii de moravuri și a unei de caracter.

Ceace interesează e comedia de moravuri și anume încercarea destul de reușită a lui D. de a zugrăvi mica burghezie a epocii contemporane franceze și anumi-te medii literare.

Prin această tendință autorul „Vieții Martiriilor“ se apropie de opera lui Molière („Les femmes savantes“ și „Précieuses ridicules“) eroii săi fiind însă în general bărbați.

Uele din fantozele pe care le aduce D. pe scenă se află de altfel sub ochii cercurilor literare parisiene; indivizii avizi de a-și vedea numele imprimat și onerelândate, aducându-și mutual com-plimente, dar denigrându-se în secret ori de câte ori au ocazia nu sunt o raritate nici la noia, Secala blagomirească are destule specimene.

Iată pentru ce acuzația de ne-verosimil a celor ce n'au înțeles tendința și nuanțele piesei cade.

Din referințele însă la ingratitudinea publicului, comedia lui Duhamel a avut referințele să adauge și pe acea a actorilor.

Sentimentul de pudoare artistică ne face să nu insistăm asupra batjocurii interpretării. Cei în drept să tragă însă consecințele să se măsoare ca scena teatrului

CONFERINȚELE SLAVE

Conferința prof. dr. Zakavec „Istoria și arta cehoslovacă“, ilustrat profesor cehoslovac, dr. Zakavec, oasme pentru puțin timp al Universității clujene, care va sărbătorii în mod solemn a ființ o interesantă conferință asupra istoriei și artei cehoslovace, conferință care face parte din ciclul inaugurat de curând asupra cu-nosterei țăriiilor slave.

Dr. Zakavec a făcut în primul rând un scurt istoric al formării poporului cehoslovac, scotând în relief sforțările făcute pentru a putea rezista la germanizarea sistematică, organizată de foșta stăpânire austro-maghiară.

Îmbinând istoria artistică cu cea politică prof. Zakavec a analizat evoluția artistică și produc-tiile cele mai de seamă a popo-rii cehoslovace însoțind expa-nerea sa de numeroase proiecti-uni. A caracterizat tendințele mo-derne ale artei plastice cehoslovace, care evidențiază vitalita-tea națiunii cehoslovace.

MATEI CORVIN.

Ateneu sau Azil?

— Conținut din pag. 1a —

cum merită necurmatul scandal dela Ateneul român. Plângerile pictorilor, urmașii după acele ale muzicanților, după acele ale conferențierilor și ale conferențierilor. De ce nu s'au înmănușiat toate, într'o manifestatie comună și impresio-nantă, pentru a trece la fapte, pentru a impune autoritar o îndreptare? De apatia genera-lă, folosesc câțiva îmbuibati ai Ateneului, care n'au nimic a face cu arta și cu cultura românească, dar care se îngrășă cu viermii din suul morților. Pro-poziiți în funcții administrati-ve, căpătuiși cu o locuință, de-rioriu plătită, sau gratuită, dându-și aere de protectori, au transformat Ateneul într'o pa-noramă care nu e cel puțin a-muzantă.

Sântem culturalicește și arti-sticește atât de săraci și încă atât de minori, încât nu putem îngădui luxul parasitismului cultural și artistic. Avem atâtea laborie să sfichim sovielile publicului, care abia își infir-pă acum o tradiție și o educație artistică, încât trecerea și accep-tarea acestei mizerie stări de lucruri, echivalează cu o vino-vată complicitate. Unde sânt societățile de scriitori, de plasti-ci, de compozitori muzicali? Izo-late fiecare s'au aflat în conflict cu actuala și trecuta gospodărie a Ateneului. Ce abisuri le desparte una de alta, sau ce le lasitate, pentru a nu le îngădui să purceadă la o mișcare comună și publică ca să salveze Ateneul de la peire, prin discredit și desmăț?

Măine vom primi fără îndoială, o nouă plângere, poimăine alta, mai târziu chiar unele propuneri și soluții — dar de ce se fărâmițează toate, în loc să le vedem ridicându-se laolaltă, cum se cuvine, într'o gene-roasă mișcare de indignare și de îndreptare?

Așteptăm. Știm că vom aștepta mult și bine.

Preoții uniți la Regență

CLUJ, 22. — Procesiunea credincioșilor de rit greco-cato-lic din Târgul Mureș a fost împrăștiată cu forța de jandar-merie, cu care ocaziune au fost crunt bătuiși mai mulți credin-cioși și un protot.

Această atitudine a autori-tăților a cauzat mare supărare în rândul greco-catolicilor și într'o adunare care a avut loc ieri după masă s'a hotărât de-zlărarca de doliu pe timp de pa-tru săptămâni, în care timp se vor arboră drapelul negre și fie-care cetățean de rit greco-cato-lic va purta pe braț o panglică neagră în semn de doliu. Credincioșii sunt oprii de a cereța orice petreceri și locu-ri în care se găsește muzică, în acest timp.

Totodată va pleca în audien-ță la Regență o delegație com-pusă din trei preoți, care va ex-pune cele întâmplare, va arăta crucile rupte, praporii și stea-gurile sfășiate de baionete și va cere urgente măsuri împo-triva celor ce abuzează de pu-terea lor.

Condămnarea unui capitan

BARLAD, 22. — Astăzi s'a ju-decat în localitate procesul inten-tat căpitanului Marinescu Machi-luș Rez. 2 Foziori de către d. Alex. Tuloveanu pentru loviri grave.

Căpitanul Marinescu, a fost condămnat la 50.000 lei deșăgă-biri; civile și 10.000 lei amandă.

Sentința a făcut senzație, am-bii fiind foarte cunoscuți în lo-calitate.

Dela Teatrul Național

Astăzi seară Vineri 23 Martie crt. Teatrul Național reprezintă pentru întâia oară „Mesterul Manole“ dramă modernă a d-lui Octavian Goga, cu d-na Aura Bu-zescu în rolul principal. În cele-lalte roluri vor apare d-nele: Ma-riana Zimniceanu Olga Târnuș și d-nii: Nottara, Stora, Athana-sescu, Pop Marțian, Săvulescu, Ulmeni, Conabie, Romano, etc.

Piesa a fost pusă în scenă de d. Vasile Enescu și se va reprezenta și Duminică seara cu același dis-tributie.

Măine Sâmbătă în matineu se reprezintă din nou comedia d-lui A. de Harz „Omul de Zăpadă“

—

— Cu prescrieri totdeauna la gripă, dureri, neuralgii și migrene „Neuralgima Jurist“

INCALZAMINTE SCHUL

INRAȚIE VINDE ORICE MĂRFAȚI FĂRĂ DOBÂNDĂ SOC. AVANȚAJUL

TABLOURI

Splendide pictate de maeștri români cu reputație, găsiți mai ef-lin ca ori unde cu prețuri oca-zionale, la singura sursă, colecție bogată, vizibil zilnic numai în-tre 2-4.

Duminică — Sărbători toată ziua 3, Strada Turturele, 3 prin Laborint

Tramvaiul electric 16, Stația Tabacu

FARMACIA de SERVICIU

Azi, 23 Martie 1928

Al. Alilantu, calea Griviței 104; V. Lozina, calea Griviței 104; I. Liringer & O. Lascăr, calea Vic-toriei 78, telefon 1184; C. Rosu, calea Moșilor 45, telefon 46/21; C. Berbier, calea Moșilor 164, tel. 316/07; Farmacia Academiei (Acad. H. Neuman), str. Academiei 2, telefon 36/50; Vasile Novian, str. 11 Lunie 49; Farmacia M. Vartolomeu, calea Ducești 95; Al. B. Nicolescu, calea Serban Voia 147; I. Alexi, Sos Ștefan cel Mare 24; V. Gheorghiu, str. 13 Septem-brie 2; St. Panea, calea Văcă-rești 223, telefon 20/86.

Putregaiul din Tighina

Scandalul dela consiliul jude-lean din Tighina, continuă a face obiectul unor vii discuțiuni.

Pentru a fi informați cât mai precis asupra scandalului, care este poate unic în adminis-trația țării, am crezut necesar să plecăm la Tighina pentru ca la fața locului să putem studia che-stiunea și a trage concluziuni.

OMUL ȘPERTARULUI NAȚIONAL

La Tighina am căutat să luăm contact cu toți cei amestecați în scandalul petrecut și în acest scop ne-am adresat în primul rând, pre-fectului de județ, care a fost „pic-tima“ soldaților executori de ordi-ne.

D. Văleanu, de curând numit prefect al județului, în urma stăruințelor depuse atât de d. mini-stru Inculț, cât și de șperțarul național Tancred Constantinescu, fost până mai dăunăzi șeful orga-nizației liberale din Tighina, înce-pe prin a povesti cum o duce foarte greu cu actualul consiliu județean, din cauză că se compu-ne numai din averseșani, anând numai 2 liberali și termină prin a ajăta că scandalul a fost provocat de președintele consiliului, fostul deputat Leon.

Decădată d. prefect, dă la înalță unele fapte incorecte petre-cute la prefectura județului Tighina.

GRAVE NEGLIJENTE ȘI REA CREDINȚA

Verificând scriptele prefectu-rei, ne declară d. prefect Vălea-nu, am constatat grave neglijen-țe și rea credință din partea un-o-a din membrii delegației perma-nente, și am găsit chiar fapte cari ar putea fi încadrate în textul codului penal referitor la dela-pidări.

Am constatat la atelierul sco-lei de material didactic (?), o completă neglijență care aduce mari prejudicii materiale jude-țului.

Vinovatul d. Popovici, înșărci-nat cu supravegherea școlii, se interesează mai mult de chesti-u-nile sale personale.

FRAUDELE MOȘIEI CARBUNA

Printre alte averi ale județu-lui, spune d. Văleanu, posedăm și o moșie numită Carbuina, cu ad-ministrarea căreia este înșărcinat membrul delegației permanente d. Stamatoș, acela care a aplicat palmele fostului deputat D. Top-ciu, în sedința consiliului jude-țean, din 11 Martie.

Acest d. Stamatoș, a vândut re-colta moșiei Carbuina, cu suma de 380.000 lei, sumă pe care nu a vărsat-o prefecturii decât după patru luni. (Vom vedea mai târ-ziu ce și această întârziere, își are cântecul ei).

Eu, spune d. prefect Văleanu, consider acest procedeu ca in-trând în prevederile codului pe-nal și am deferit atât această che-stiune cât și cele pe cari le voi spune mai la vale, parchetului lo-cal și ministerului de interne de la care aștept deslăzirea.

TALHAR NEARESTAT

D. Stamatoș, a vândut dela a-cesă moșie o cantitate de 30.000 kgr. orz pentru care a încasat su-ma de 146.000 lei, sumă pe care nici astăzi nu a depus-o la Admi-nistrația financiară.

Asemenea lucruri mai mărunte sunt destul de multe, toate for-mând un voluminos dosar înain-tă parchetului.

D. Stamatoș, are ridicat încă la data de 8 Aprilie 1926, un a-vans de 60.000 lei, avans care nici până astăzi, nu a fost justi-ficat, continuă d. prefect Vălea-nu, în fața a doi martori, d. Sa-lupă spusele d-lui prefect Vă-leanu, ar fi vândut orzul județu-lui cu 50 lei pud are 16 kgr.).

D. prefect Văleanu, se plânge apoi de imposibilitatea de a se dizolva consiliul județean.

Așa ne-a vorbit d. Văleanu. Dar cu aceasta nu s'a terminat.

Mustafa Kemal Pașa în Cehoslovacia

Praga, 22. — Ziarele anunță că Mustafa Kemal Pașa, președintele Turciei, va sosi spre sfârșitul lunei Martie într'o stațiune de cură din Cehoslovacia, pentru a urma un tratament de câteva săptămâni.

loviturii amietoare în pomii fra-gili ai parcului Belvedere, apli-că două ghionturi în geamurile unei case și le scurse ochii pe pavaj în lacrimii de sticlă ciobită. Câteva doamne se umflară ca parasutele, gata să-și ia sborul, iar stuporosa oamenilor de-abia se mai vedea în fețele ca niște largi echinoze. În câteva mișcări, o copilă care vroia să traverseze strada fu făcută knock-out. Aceasta era prea mult. Oamenii se repeziră s'o ri-dice de pe Ring, în timp ce, de neoz, un căruțaș, muștăcios, co-coțat pe capra unui camion cu doi cai, începu să biciuiască la rândul vântului. Corecțiunea fu e-ficace. Bătut, rușinat, vântul se avărlă spre gara de Vest și cu oea dinții locomotivă părăsi orașul cu destinația Elveția, după ce, în fața grăii, îl mai salutase odată cu vro-o duzină de plării ridicate în aer.

Am fost îmbrănciți în Kaiser-bar. Domnișoara Malvina, în-tin-se pentru a treia oară paharul gol, spre chelnerul care trecea cu lava plină de sticle. Erau atât de

frumos aranjate, cu diversele lor culori, încât se armonizau într'un admirabil curcubeu lichid.

— „Ceva tare, cât se poate de tare“ — comandă domnișoara Malvina.

— Atunci un „Soul Kiss“ sau un Night Cap“ — propuse chel-nerul. Și un șuvoi de-o nedefi-nită culoare se prăvăli în paharul întins.

Intrebăți: — „Am venit oare prea târziu?“

— „Oh! nu, de-abia încep.“

De altfel uite pe barman-ul dra-cului“.

O lovitură de tobă luminile se sting și într'o aureolă de cir-cumstanță, barman-ul dracului înaintează. A fost cândva la Savoy din Londra — a ameiți no-curnii din Montmartre, și îmbar-te azi filtrurile-i minunate viene-zilor. „Le barman du diable“.

O față cadaverică sprâncă ne un smoking impecabil. Ochi de lan-gosare și boală, mâini de frunze tonante în vânt.

VIATA ECONOMICA

AFACERI PROASTE

„România nu mie necunoscută”, — spunea deunăzi, președintele englez al uniunii din marile trusturi mondiale de petrol, unii marșarist român.

Și adăuga: „Pentru mine există, însă, o necunoscută în România. O necunoscută stranie pe care nu reușesc să înțeleg, în nici un chip. Este acea politică economică de neîncredere față de capitalul indispensabil producției și dezvoltării economice a țării!”

„Și apoi, cu multă finețea: „Pentru că să depreciez în tratată inteligența capitaliștilor străini, spunându-le: nu aveți dreptul decât la anume afaceri — și și anume cele rele.” — „Nici o iluzie nu poate dăinui totuși. Nimeni nu poate afaceri „proaste”

Iată o afirmație, care cu toate apariția ei de truism, ar fi plină de consecințe revoluționare, pentru absurditatea politicii noastre economice, dacă ar fi înțelesă de stăpânul cel încâpăținat, în toată adăncimea ei.

„Nimeni nu poate afaceri proaste”, ne-a afirmat cu tăria convingerii și cu greutatea conștiinței a puterii ge deține, șeful uniunii din cele două mari trusturi petrolifere, care își dispută astăzi între crâncenă luptă de prețuri, supremăția specifică.

Va fi d. Vintilă Brătianu în stare să înțeleagă sfatul conștient în acest lăptos aluzor?

Avem motive să ne îndolim. Căci cine altul în limo ce teazăz imstrumental stabilizării, în vederea a atragerii capitalului străin, menține totodată cu îndăbnețitate dispozițiile absurd ostile capitalului din afară, stă în lte pe vremea politicii economice de izolare xenofobă.

În ce scopuri? În vederea căror rezultate? Să vedem. Avem în față protestul blocării acționarilor împotriva măsurilor prevăzute în legea minelor cu privire la participarea capitalului străin în întreprinderile deosez petrolifere.

Se arată într-adevăr că numai din luna Mai 1926 și până la începutul anului 1928, acțiunile petrolifere au scăzut atât de mult, încât acționarii pierd 9 miliarde lei. la diferența de curs.

Cum e fost aceasta cauzată? În mare parte, afirmă acționarii, din cauza dispozițiilor legii minelor, privitoare la nominalizarea acțiunilor petrolifere.

E ceiaze a împiedicat finanțarea industriei petrolului de capitalul străin.

Mai mult, fără ca legea să fi erant în mod expres, „cele două mari societăți românești, Creșditiul Minier și L. R. D. P., care existau la data promulgării legii minelor, s'au grăbit să-și transforme integral capitalul în acțiuni nominative”. Se știe că „cine va profita de prevedererea celor 9 miliarde lei, diferență de curs, e cazul să ne întrebăm? Vom avea răspunsul, în faptul

că scăderea cursului acțiunilor servește, deobicei, precum ne arată trecutul bursii, în toate țările, la acapararea averilor mobiliare, în momentul depreciării lor. Nu vizăm, prin aceasta, în mod expres metodele, finanței liberale.

Dar cine poate contesta, că în momentul, nu prea îndepărtat, când imperativul categoric, al atitudinii împăcuitoare față de capitalul străin, se va impune și celei mai îndărătnice viziuni xenofobe, nu aceeași finanță va fi și profitoarea imediată și directă a străinării de acțiuni petrolifere vândute?

Prin urmare, există un înțeles, desul de limărit, al acelei „necunoscuti străini”, pe care Sir Henri Defending, președintele trustului Royal-Dutch-Shell nu reușea să înțeleagă „în nici-un chip”.

Capitalul străin n'a fost invitat la o afacere proastă, ci a fost sistematic îndepărtat. În ziua, când i se vor redeschide porțile, el nu va mai găsi înainte dezorientarea marelui public, ci organizarea metodică a finanței liberale, conștientă de forța politică, ce reprezintă.

Și tranzația va fi, vă așezur, pentru ambele părți, o prea bună afacere.

Sigur acționarul naiv rămâne păcălit.

Dar ce importantă. Cineva trebuie să fi făcut afacerea proastă. E acționarul român.

Ricardo
—oxo—

Un proiect de lege pentru industrializarea tractelor

La ministerul agriculturii și intrunit din nou erii, comisia însărcinată cu îndrumarea producției, comercializarea și industrializarea tractelor.

Comisia și-a exprimat părerea pentru o legislație și regulamentele a acestei chestiuni.

Proiectul de lege se va depune deci în parlament chiar în această sesiune.

Comisia a discutat deasemenea viitorul tarif vamal, a cărui revizuire e în studiu la ministerul de finanțe.

Exportul tractelor proaspete și industrializate va fi favorizat. Nu, tot așa importul celor străine. Tarifele vamale au fost gisite de comisie foarte necesare în dezvoltarea industrializării tractelor la noi.

La lași nu sunt bani

IASI, 22. — Funcționarii publici din oraș și județ rămân nelățați de Paști. Într-adevăr față de criza ce băntuie, încasările nera foarte greu.

Administratorul financiar al Iașilor prezintă că va rămâne fără fonduri a cerut ministerului de finanțe să-i trimită 30 milioane lei pentru a face față plăților.

Ministerul i-a trimis numai 3 milioane. Din această cauză printr-un funcționar stăruie neliniștea.

Mai vine — se putea astfel — cellalt exerox Iancu Edelstein — azi Nedeleanu, cu o drone de trași, camnași și tot felul de rude, urmând fiindur de inspectori, directori, etc.

Constituită astfel banda, operează ca în codru, sfidând legea și codul penal.

„Concordia” se travestește

Societatea anonimă pentru a exeroxa mai bine

Văzându-se amenințați cu desființarea societății și cu pușcări, exeroxii au hotărât să dea o altă formă exerocheriei: să o transforme în societate anonimă.

Pentru aceasta aveau nevoie de autorizarea Camerei de comerț. Cum Camera de comerț din Bacău știe că toate operațiunile acestei societăți nu sunt altceva decât exerocherii, a refuzat această autorizație.

Atunci exeroxii au venit la București, flancali de protecții politice. Merg la Camera de comerț din București și cer autorizarea pentru înființarea u-

Bursa

22 MARTIE 1928

Leul a cotat la:
PARIS 15,80
ZURICH 3,22 1/2
LONDRA 78 1/2

Incheer oficiale

BUCUREȘTI 22 MARTIE 1928

Banca Credit	1310, 500, 20
Banca G.rală a Țării Rom.	210, 25, 300
Banca Blanc	1240, 75, 500
B-ca Națională	9250, 300, 2550, 300, 250
Banca Românească	1050, 60, 5
Banca Scont	420
Banca Viicolă	490, 75
Credit Minier	1315, 40, 300
Banca Blok	430
Redevența	390
L. R. D. P. opt.	490, 500, 90, 85
S. R. D.	925
S. T. B.	1170, 80
Reșița	760, 55
Draina	740
Credit Technic	549
Letea	960
Buluși	505
Refacerea	714
Improprietasrii	64, 65 1/2

SCHIMB

BUCUREȘTI, 22 MARTIE 1928	
Lira sterlină	784 1/2
Francul francez	6,33
Dolarul	160, 0
Francul elvețian	31,02
Coroana cehă	47,6
Lira italiană	8,4
Ben'ien Marek	58,45

Schimbul în străinătate

22 MARTIE 1928

PARIS (Inchiderea)

Londra	124,92
New-York	25,40 1/2
Germania	607,95
Belgia	554
Italia	134,20
Praga	75,30
România	15,80
Serbia	44,60
Elveția	459,50
Olanda	1023,50

ZURICH (Inchiderea)

Berlin	124,45
Amsterdam	200
New-York	5, 19, 10
Londra	25,34 1/2
Paris	20,45 1/2
Milano	27,42 1/2
Praga	15,38 1/2
Budapesta	90,70
Belgrad	9,13 1/2
București	3,92 1/2
Viena	73,05

PETROLIFERELE LA PARIS

Astra Română	550
Steaua Română	304
Concordia	217,50
Petrol Blok	76
Redevența	necotat

O fabrică de făină în pragul falimentului

Iași, 22. — În cercurile comercianților din Iași se anunță jenu financiară a unei industrii de făină, care se află în deficit cu suma de 10 milioane lei.

Se face sforțări pentru aranjarea situației casei.

Găetan propune martori în apărare

Crima pestelui ciocoiesc

Acești vor fi ascultați Sămbătă

Arătam cu altă ocazie, că „cher Georges” nu are altă preocupare decât construirea unui sistem de apărare, care să-l salveze dela costumul cu vărgi și adăpostul necospitalier al oanei.

După ce instrucția a dăruit punct cu punct naivile încercări de apărare ale asasinului, care în fața evidenței și a confruntărilor penibile, nu avea alt răspuns decât tăcerea însoțită de un tremur, Găetan a trecut la mijloace mai concrete de apărare. Anume a prezentat d-lui judecător Stănescu o lungă serie de martori, cari vor avea să depună favorabil întru stabilirea onorabilității și antecedentelor „drăgulului Georges”.

Martorii lui Găetan au fost citați la cabinetul 7 de instrucție pentru Sămbătă după masă și se crede că din cauza aceasta instrucția nu va fi cu mult târăgănită.

Anularea permiselor de călătorie ale unor ziaristi

Comunicatul „Sindicatului Ziaristilor”

„Sindicatul Ziaristilor” din București, află cu surprindere că din ordinul guvernului au fost anulate permisul de a fi heră călătorie pe C. F. R. ale mai multor ziaristi.

Considerând că aceste permise de liberă călătorie nu constituie o favorare și nici un mijloc de constrângere a libertății scrierilor, ci un drept al ziaristilor, „Sindicatul” protestează contra măsurii arbitrare a guvernului.

În același timp hotărăște convocarea unei adunări a comitetului.

Un senzațional proces la Chișinău

Amestecul lui Adachi și Kiperwasor la atacurile unor bandiți

CHIȘINAU, 22. — La Curtea cu jurati a început procesul vestitilor bandiți: Cozuc, Demiscan, Spătaru, Iatcov, Cerensen și alți patru printre cari și bijutierul Siter. Ei sunt acuzați pentru atacarea cămătarului Ruhuvargher, a comerciantului Palant și a societății cooperative „Flora”.

Procesul va dura 3 zile. Cetirea ordonanței definitive a durat 2 ore. S'a făcut interogatoriul acuzatilor.

Cozuc nează că ar fi luat parte la atacul dela Palant. Recunoaște

celoaltele donă. Spătaru povestește cum a asasinat la Bălți pe comisariul Spoiak. A produs senzație declaratiile lui Iatcov.

El a declarat că înainte de săvârșirea atacului dela Ruhuvargher și înainte în grădina cu Kiperwasor, care le-a dat revolvere și indicații din partea lui Adachi cum să facă acest atac. După săvârșirea atacului ei au dus lucrurile jefuite la Adachi, iar revolverele le-au predat lui Kiperwasor.

Procesul continuă.

Cronica Judiciară

A început faimosul proces al lui Aron Schuller

Este vorba de exerocheria cu bunurile de tezaur care se cifrează la câteva sute de milioane

A CALCAT STRAMB DUMITRA

Fata Dumitra Ilie Tudorache de 19 ani, din comuna Mogosești-Copoeni, se afla în dragoste de mai mult timp cu flișcul Alex. Purciol din aceeași comună. Jdila lor le-a fost însă tulburată de surpriza neplăcută a pântecului fetei, care creștea pe zi pe trece. Disperată și înspăimântată de pedeapsa ce-ar fi primit-o dela tatăl său și crezând că fapta sa va rămâne nedescoperită, Dumitra și-a sugrumat fetița ce-o născuse, iar cadavrul copilului l'a îngropat sub poddeaua unei camere doșnice.

Crima sa fiind descoperită, Dumitra Tudorache a fost arestată de cabinetul 3 de instrucție.

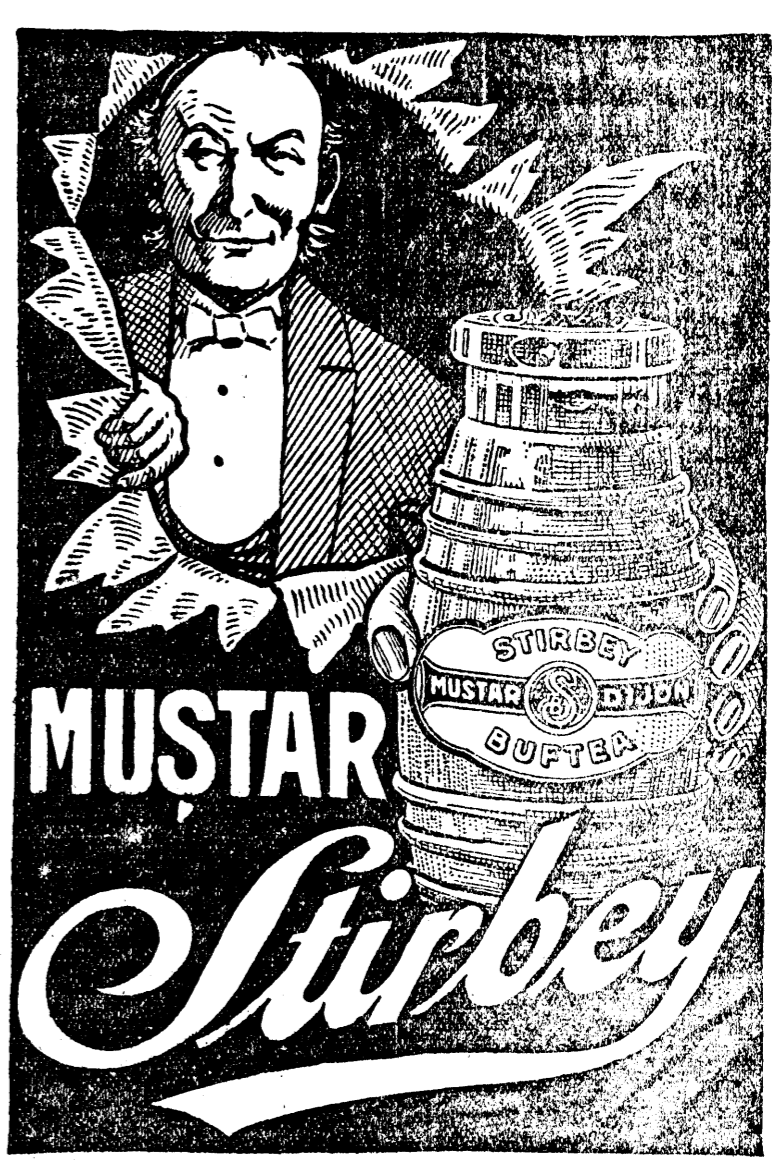
NU CIRCULAȚI CU VITEZA

S. I. a a Tribunalului corecțional a condamnat ieri la 6 luni închisoare și 20.000 lei despăgubiri către familia victimei, pe șoferul Paul Danzer, care în ziua de 17 Octombrie 1926 a călcat om mașina pe bătrânul Costică Ionescu, omorându-l.

Adachi va fi pus în libertate

IASI, 22. — Am relatat ieri că judele instructor Culișanu a aprobat în principiu cererea de eliberare a lui Adachi.

Parchetul, studind ordonanța nu s'a opus. Până în prezent însă nedepunând cauțiunea de 500.000 lei, Adachi e menținut arestat.

Uzina de gaz din Cluj periclitază siguranța orașului

CLUJ, 21. — Cu ocaziunea recentei intrării a Camerei de industrie și comerț din Cluj s'au adus grave acuzațiuni direcțiunii uzinei de gaz din orașul nostru. Specialiștii Camerei de comerț a ajuns la concluziunea, în urma cercetărilor amănunțite, că uzina de gaz așa cum funcționează astăzi, constituie un permanent pericol pentru siguranța orașului Cluj amenințând, din cauza neajutății în conducere, ca într-o bună zi să arunce în aer o bună parte din oraș.

Alte acuzații aduse direcțiunii fabricii sunt că pentru consumarea gazului nu s'a stabilit o normă și direcțiunea încasează atâtea cât îi convine.

Direcțorul ei trăiește în permanență la București unde i se trimite în fiecare lună rotunda sumă de 25.000 lei și de unde a trimis ordin subalternilor să nu facă nici un fel de reparațiuni noi la uzină.

Uzina aceasta atât de periculoasă în loc să fie condusă de specialiști e lăsată în grăna unui contabil și a unui mecanic și se ruinează zi de zi văzând cu ochii.

După ce s'au mai înșirat o sumedenie de acuze în legătură cu conducerea uzinei, s'a hotărât înaintarea unui memoriu detaliat forurilor competente pentru a se pune capăt acestei stări penibile.

Politică și pungășii în școală

Justiția și inspectori școlari trimis la parchet pe făptași, șeful poliției li scapă și li arădă. — De ce se ține dl. Ramiro Savinescu, șeful partidului liberal dela Botoșani?

Ministerul de instrucție e cel mai gentil departament cu presa. Un coleg de-al nostru are înșirămintea să ne serosească, mură în aur, informațiile care în prealabil trebuie să aibă înalta semnătură a d-lui secretar general.

Tot ce nu poartă această semnătură nu poate fi publicat: iar informațiile cu pricina se rezumă în: „d-l X ajutor de preparator prozodiu a obținut un concediu de cinci zile pentru că i-a fătat vaca”, cum așa ceva.

Noi înfrângem regula stabilită și ne dispensăm, pentru anumite cazuri, de binevoitoria gentilețea a ministerului, scormonind lucruri care deși se știu, nu trebuie scitate; iar dacă sunt știute, nu sunt lăstate a fi spus.

O EROINA A FRAUDELOR

Contra a doi exeroxi nat-nji, d-na Netly Adam fostă directoră a școlii secundare de fete din Botoșani, și a soțului său, profesor de contabilitate, s'a normit o anchetă.

Comitetul școlar a cerut această anchetă și au normit șeful Botoșani doi domni inspectori.

Cel dinfăi d. Ion Mitru a alunegat-o pe d-na Adam de la direcția școlii.

Cel al doilea, d. G. Vlădescu nu din cei mai buni și mai întransigenți inspectori, constată în raportul său înaintat ministerului în ziua de 7 Oct. 1927:

„Doamna Adam în dorința sa de a-și însuși banul școlii în folosul propriu, a INTREBUINȚAT CU MULTA ABILITATE, TOATE SISTEMELE CUNOSCUTE CEI OR MAI DIBACI SPECIALIȘTI ÎN ARTA FRAUDELOR.

DELA ANCHETA LA PARCHET

Activitatea, după cum vedeți, nu s'a întemeiat decât pe mari deturări de fonduri, numeroase abuzuri de tot felul și fapte care frizează codul penal și care nici odată nu se pot împăca cu cinstea și cu moralitatea cerută unui membru al corpului didactic.

Cu alte cuvinte, să fim înțeleși de la început: Nu e vorba de intrigi locale, ci e vorba de constatări oficiale a doi dintre cei mai vajnici inspectori ai învățământului: d-nii Mitru și Vlădescu.

În baza constatărilor acestea, afacerea este trimisă la parchet. Parchetul de Botoșani cercetează, face expertize, răscolește scriptele un an și mai bine, găsiind motive puternice pentru ca să dea în judecată pe făptași, iar judecătorul de instrucție, cu ordonanța No. 45 din 25 Mai 1927 trimite pe soții Adam în judecata tribunalului.

CE CONCHIDE PARCHETUL

Iată concluziile acestei ordonanțe:

„Având în vedere că faptele expuse în ceea ce privește pe d-na Netly Adam, intrinsec elementele delictului de delapidare, prevăzută de art. 149 c. p., de fals prevăzută de art. 125, 124, și 126 c. p., de abuz de încredere prevăzută de art. 322 c. p., urmând a se face aplicația art. 40 c. p.; iar în ce privește pe d. N. N. Adam intrinsec elementele delictului de complicitate în abuz de încredere, etc., etc. declarăm că sunt suficiente indicii de culpa ilicită și ca atare este caz de arărire, etc. și este cazul a se înainta dosarul cauzei d-lui procuror spre a-l trimite în judecarea tribunalului.

Între parchet și pungășii.

Acestea sunt concluziile la care ajunge judecătorul de instrucție și tribunalul și organele judiciare. Dosarul complet așteaptă judecarea.

O așteaptă de multă vreme, pentru că între timp între factorul politic și intervenția factorului om politic care se interpoze în școală și justiție, — amândouă interesate să elimine putregul social.

Cine putea să interzică decât însuși șeful organizației liberale de Botoșani, d-l deputat Ramiro Savinescu?

Politicianii fără nici un scrupul așteaptă pe toate cărușile pentru a zădărnici pe de o parte cursul normal al justiției, iar pe de alta de a înăbuși lupta celor cinstiți care vor să se facă lumina.

Rollul lui Ramiro Savinescu trebuie făcut definit și aceasta vom face-o. Vom arăta totodată și nevoioasa complicitate a ministerului de instrucție, cu vinovata zbuciumare a corifeului politic dela Botoșani.

Sinuciderea unui elev de liceu la Buzău

BUZĂU. — În seara zilei de 15 Oct. elevul Niculae D. Orghidan din cl. 7-a a liceului „Macedon”, s'a sinucis la locuința d-lui Nic. Smeianu unde selea în gazdă.

Cauza sinuciderii s'ar datora faptului că elevul era persecutat de un profesor. Parchetul a ordonat o anchetă.

Minoritarii dictează la primăria din Cluj

O intervenție cu tălc a d-lui Bănescu, aliatul consorțiului Lucian-Fischer-Kerekes

CLUJ. — Intr-un scurt reportaj apărut nu de mult în „Curentul”, arătam că pentru publicul românesc din Cluj directă intervenție a d-lui N. Bănescu, în chestiunea acordării subvenției anuale Teatrului Maghiar, a fost un îngrijorător semn de întrebare cu atât mai mult cu cât intervenția d-sale a găsit printre consilierii, susținători hotărâți ai propunerii. Acest lucru nu trebuie să mire însă pe nimeni, știind fiind că în consiliul comunal al prea fericitei Metropole Ardelenice, consorțiul Lucian-Fischer-Kerekes, e adevăratul factotum, lăsa deo subvenția cerută de către d. lanovici a fost mărită, ilustrat bizantinolog prefându-se la menajerea numitului consorțiu, numai din interese pur politice.

PENTRU O DANSATOARE

N'am fi revenit asupra acestei chestiuni dacă sub oblăduirea prof. N. Bănescu, care din păcate e și director general al Operei și Teatrului Național din Cluj n'am avea din nou o altă dovadă de solicititudine atât de interesată pentru elementele minoritare ca și cea dintâi.

E vorba de intervenția cu succes a celor trei membri ai consorțiului pe lângă d-l Bănescu, pentru obținerea unui ajutor dansatoarei Nora Tesitori.

În ziua de 2 Martie a. c., Primăria Clujului înregistrează la No. 4881 petiția dansatoarei Nora Tesitori, care cere un ajutor pentru „a-și căuta sănătatea periclitată”.

Cei trei domni intervin imediat pentru acordarea ajutorului și Nora Tesitori beneficiara nu a talentului ei coregrafic,

ci a calității de legitimă co-soartă a unui cunoscut ziarist maghiar, încașează imediat în urma acestei cereri dela Primăria Municipiului, frumusea sumă de douăzeci și cinci de mii lei, cu care să călătorească la Abazia, spre a-și reface sănătatea.

DAR PENTRU ROMANI

În timp ce d-l Bănescu, majoroză din calcul politic subvenția Teatrului Maghiar, iar ceilalți compari străni, împrejurul unui interes comun, susțin cererea Norei Tesitori, același consiliu acordă un miserabil ajutor de 14.000 lei, — după discuții lungi și vehemente, comitetului pentru ridicarea unui bust regretatului compozitor român și fost director al Conservatorului local, Gheorghe Dima.

Între Nora Tesitori și Gh. Dima, consiliul municipal al Clujului, a preferat balceta pe picior frumos și fuste străvezii.

Nu putem trece cu vederea deasemenea lipsa de solicititudine a primăriei pentru studențimea săracă. Cererea unor studenți săraci ce purta titlul oficialității, întrucât recomandarea fusese făcută de Rectoratul Universității, a fost respinsă imediat, fără a se ține seamă de această recomandare.

Cum nici o societate românească nu s'a împărțit din ajutoarele Municipiului Cluj, fondul destinat pentru scopuri culturale tinzând să devie un apanaj minoritar, ne permitem să revenim asupra deconsiderării conștiente și interesate pe care o arată o parte din conducătorii Metropolei Ardelenului intereselor românești.

Fiscul român frustrat la Cluj

«The Central Agency» plătește impozite pe salariu funcționarilor după plac. Administrația financiară deși sesizată n'a luat nici o măsură

Cluj. — Felul cum sunt încasate impozitele în Ardeal a dat loc în ultimul timp la nemulțumiri ne-mulțumiri și a desovlul încercatitudine și frustrări, care au împărțiat bănuială asupra corectitudinii funcționarilor însărcinați cu încasarea și controlul impunerilor.

„Curentul” a arătat nu de mult timp ce s'a întâmplat la percepția din Rodna (Jud. Năsăud), unde fraudele se practică în mod sistematic, de câțiva ani: un caz și mai recent a fost de curând semnalat la percepția din Mocii (Jud. Cluj). Informațiunile care ne stau la îndemână ne dau puțința să arătam că aceste frustrări ale fiscoșilor se practică pe o scară foarte întinsă și de ele se fac înnoate nu numai percepțiile, dar chiar unele administrații financiare din Ardeal. Informațiunile documentate ce le vom da mai jos privesc administrația financiară din Cluj, pornesc dela un denunț ce s'a înaintat acestei administrații încă din toamna anului 1926.

Denunțul se referă la societatea „The Central Agency Ltd.”, reprezentată unui trust format din fabrica de ată Coals, Clark-Ankora, Haarland din Viena, Löwen-Zurn (Bratislava) și Cucurini-Trobozo Intra (Italia) cu sediul la Glasgow, Wellington Street, care frustrează sistemul fiscal român.

Acest denunț reparatiză spre cerețare și operarea unei eventuale descinderi d-lui controlor Petreanu a rămas fără nici un rezultat, cu toate străduințele ce s'au depus și ulterior în acest sens. Cum sistemul conștient și acest sistem continuă și că operația arătată în denunț se practică și acum cu aceeași asiduitate, ne facem datoria de a face acest denunț cunoscut pe calea presii, bazându-ne pe datele ce le deținem din scrisorile ce o posedăm din partea d-lui William Shields, fost funcționar al societății „The Central Agency Ltd.”.

STATE FALSE

Agencia sus numită s'a făcut nasibilă de riguroza s'a făcut nădărușă cu data de 1 Iunie 1925 de oarecui funcționar retribuții cu respectabile salariu lunar figurează în borderoul ce se trimite Administrației Financiare pentru perceperea impozitului pe salariu, cu alte sume decât cele reale, sume ce de multe ori reprezintă o treime din suma ce reprezintă în realitate la sfârșitul lunii în mână.

Ne folosim de scrisoarea, ce se găsește în posesiunea noastră, cînd o serie de exemple, care dovedesc această frustrare.

A. Leonhardt (procurist) care a avut un salariu inițial de 15.000 lei la 1 Sept. 1923, la Administrația Financiară figurează în borderoul ca voiajor cu suma de lei 6000 lunar. O diferență deci de 9000 lei.

Dela 1 Ianuarie 1924 și până la 1 Sept. 1925 salariul i se mărește succesiv trecând de la 17000 la 25.000 pe lună. Tot timpul Administrația Financiară, la percepție impozit pentru suma de lei 8000 (opt mii) adică o treime din ce primea.

Un alt caz: K. Balasz este angajat la 1 Nov. 1923 cu salariu de 3500 lei lunar, sumă ce crește la 5 Aug. 1925 la 6400 lei, iar dela 1 Sept. 1925 la 8000 lei. Pentru primele sume a plătit impozitul cuvenit sumei de 3000 lei, iar pentru ultima un impozit cuvenit unei jumătăți din salariul lui.

S. Kovacs angajat în Iunie 1923, cu un salariu de 3500 lei, n'a declarat nimic pe luna în care ca și la ceilalți doi l-a înscris în mărșă între 1 Sept. 1923 și 1 Sept. 1925, de 3500 la 8000 lei. Pentru perceperea impozitului i-a avut grijă să nu declare nici odată mai mult de jum. din salariu.

Tot astfel au procedat și ceilalți funcționari dintre cari mai cităm numele lui S. Benko, angajat în Iunie 1923 cu 4500 lei, luna în care n'a achitat nici un impozit mărșădușe salariul la 1 Oct. 1925 la 8000 lei, figurează la Administrație cu un salariu de 4000 lei, precum și S. Szasz angajat cu 3000 lei salariu cu un salariu de peste 10.000 lei, care în, să se conformeze în totul celorlalți tovarășii care frustrează fiscoșii.

CU CAT A FOST FRUSTRAT FISCUL

Exemplele de mai sus credem că sunt suficiente pentru a demonstra că la societatea „The Central Agency” operația de frustrare a fiscoșilor a depășit cu mult limita unor greșeli, pe care le-ar fi făcut din neglijență funcționarii burocraticii la înaintarea borderoulor pentru încasarea impozitelor.

Cașările funcționarilor Leonhardt, Balasz, Kovacs, Benko și Szasz sunt mai mult decât elocvent.

Socotind numai salariul anual al unuia din ei (Leonhardt) se poate constata că între suma primită și cea pentru care plătește impozit e o diferență de 204 mii lei.

Ceilalți primesc în mână suma între 70—96 mii lei, iar suma pentru care se percepe impozitul nu depășește 50.000 lei.

Statal pierde astfel anual impozitul ce i s'ar cuveni pentru 400.000 lei plus amenzile ce se aplică într-un astfel de caz.

Socotim că toleranța are și ea o margine, care a fost cu mult depășită. Din cele mai surse originale se trage concluzia firească că deși denunțurile s'au produs, cei chemați să cerceteze sunt de cea credință.

Afirmatiile denunțului pot fi controlate în modul cel mai riguros.

Copierile vechi din anii 1923, 24 și 25 se găsesc la sediul local. Ar fi imposibil ca statele originale ce se înaintază la Glasgow să nu se afle în copie și la sucursala din Cluj.

Cât privește Administrația Financiară, ea nu poate invoca necunoștința cauzei. Prin denunțul trimis în luna Februarie 1926, i se pune în lumină întreaga operație, și prin aceleași cifre de cari dispunem, d. administrator financiar se putea convinge că cele afirmate nu sunt de domeniul fanteziei.

La deceni se par legitime călători întrebări. Datorită căror împrejurări și influențe, controlorul Petreanu nu a depus nici până astăzi referatul?

Punând și înoțea că cele arătate în denunț n'ar corectunde adevărului, pentru ce Administrația Financiară n'a dat până acum nici un răspuns?

Tăcerea nu poate fi decât simptomatică, mai ales că se spune că din bani din care Statul era privat anual prin frustarea fiscoșilor s'ar fi înmărșădit tomcaii celui chemați să aplice sancțiunile.

De aceea indiferent de persoana sau persoanele ce ar încerca să arunce mormană peste această afacere, noi ne vom face datoria, socotind la iveală tot ceea ce știm în privința frustrării fiscoșilor. Căci cazul actual nu e unic. Așa de exemplu Banca „Transilvania” și directorul ei Koloman Borhely fac parte dintr-o privilegiați. Fapt pentru care vom reveni în curând.

Se socotind numai salariul anual al unuia din ei (Leonhardt) se poate constata că între suma primită și cea pentru care plătește impozit e o diferență de 204 mii lei.

Ceilalți primesc în mână suma între 70—96 mii lei, iar suma pentru care se percepe impozitul nu depășește 50.000 lei.

Statal pierde astfel anual impozitul ce i s'ar cuveni pentru 400.000 lei plus amenzile ce se aplică într-un astfel de caz.

Socotim că toleranța are și ea o margine, care a fost cu mult depășită. Din cele mai surse originale se trage concluzia firească că deși denunțurile s'au produs, cei chemați să cerceteze sunt de cea credință.

Afirmatiile denunțului pot fi controlate în modul cel mai riguros.

Copierile vechi din anii 1923, 24 și 25 se găsesc la sediul local. Ar fi imposibil ca statele originale ce se înaintază la Glasgow să nu se afle în copie și la sucursala din Cluj.

Cât privește Administrația Financiară, ea nu poate invoca necunoștința cauzei. Prin denunțul trimis în luna Februarie 1926, i se pune în lumină întreaga operație, și prin aceleași cifre de cari dispunem, d. administrator financiar se putea convinge că cele afirmate nu sunt de domeniul fanteziei.

La deceni se par legitime călători întrebări. Datorită căror împrejurări și influențe, controlorul Petreanu nu a depus nici până astăzi referatul?

Punând și înoțea că cele arătate în denunț n'ar corectunde adevărului, pentru ce Administrația Financiară n'a dat până acum nici un răspuns?

Tăcerea nu poate fi decât simptomatică, mai ales că se spune că din bani din care Statul era privat anual prin frustarea fiscoșilor s'ar fi înmărșădit tomcaii celui chemați să aplice sancțiunile.

De aceea indiferent de persoana sau persoanele ce ar încerca să arunce mormană peste această afacere, noi ne vom face datoria, socotind la iveală tot ceea ce știm în privința frustrării fiscoșilor. Căci cazul actual nu e unic. Așa de exemplu Banca „Transilvania” și directorul ei Koloman Borhely fac parte dintr-o privilegiați. Fapt pentru care vom reveni în curând.

Procesul marilor fraude dela Monitorul Oficial

— Ziua XIV-a —

Pledoariile părții civile

Procesul fraudelor dela Monitorul Oficial, în urma loviturii de teatru din sedința trecută, când s'a retras apărătorii lui Fălcoianu și Petcu Vasiliu, se apropie de sfârșit mai curând, decât se credea la început. Din această cauză și vicioiușea dezbaterilor a pierdut foarte mult.

Sedința se deschide la orele 8 jum. dimitinea sub președinția d-lui Buicliu.

Se dă cuvântul părții civile, reprezentanții ministerelor de finanțe și interne, păgubiți pe urma operațiunilor dela Monitor.

D. avocat PALEOLOGU, pentru ministrul de finanțe, arată vina lui Fălcoianu și excluderă posibilitatea unei apărări pe tema împrumuturilor amicale dintre Fălcoianu și Tomescu.

Subliniază principiul că unui mănător de bani publici nu-i este permis să ia nici pentru 10 minute bani publici, pentru uzul personal.

Înfierază apoi energie gestul acuzatului de-a se prezenta ca victima prin retragerea apărătorilor săi.

Arată mai departe, în privința tipăririi „Mustului care fierbe” cum acuzatul a comprimat la „loc meala” costul tipăririi, în dauna statului, pentru a complăce unui puternic al zilei.

În privința debandării dela „Monitorul Oficial” arată, că în timp ce instituția nu avea nici măcar registrul de intrare, directorul general obține cumpărarea unui „Chrysler Imperial” de 650.000 lei.

D. AVOCAT GHIMPAU din partea ministrului de interne arată că fraudele dela Monitor s'au stabilit precis a fi în sumă de 5 milioane.

Apoi scoate în evidență cum s'au călcat toate dispozițiile legale. Dovedește apoi cu numeroase acte, cum s'au săvârșit fraudele pe urma cărora ministrul de interne, în primul rând a rămas păgubit.

Discutând vinovăția inculpaților, găsește în primul rând vinovat pe decedatul Tomescu. Dar vina lui Fălcoianu rămâne întregă, prin faptul că a delapidat și personal diferite sume.

Petcu Vasiliu ar avea o seuză: aceea, că fiind subaltern nu putea rezista ordinelor șefilor săi.

Asupra lui Fălcoianu, cel mai greu cap de acuză apasă, cel privitor la concursul dat lui Tomescu în opera de defraudare. De câte ori i se aducea la cunoștință lui Fălcoianu, nereglul săvârșite de Tomescu, Fălcoianu în loc să le cerceteze cu seriozitate, dădea delegație de anchetă însuși lui Tomescu. Deci avea cunoștință de tot ce se petrecea în administrația Monitorului.

Dacă Tomescu era autorul material, Fălcoianu rămâne tot așa de vinovat pentru complicitatea la furturile săvârșite.

În concluzie arată că solidar cu ministrul de finanțe, se constituie parte civilă cu suma de 56 milioane.

PRESEDINTELE: D. VOZD. — Cereți să se pună în sarcina lui Fălcoianu și Petcu întreaga sumă defraudată?

D. av. GHIMPAU: Fi considerăm complici cu autorul principal Tomescu, și urmează să plătească solidar întreaga sumă defraudată. Este drept că societatea face o greșală atunci când urmărește numai pe unii dintre cei ce-și însușesc banul public și pe alții mulți îi lasă liberi.

Cunosce mulți oameni săraci, cari au azi ceea ce de milioane. D. PROCUROR: Faceți denunț în numele ministrului?

D. AVOCAT GHIMPAU: Nu, în numele meu personal, ca o consideratie generală.

D. PROCUROR: Atunci mă rezervă să vă chem ca informator.

PETCU VASILIU (simpressionat, plângere): Declar că revin asupra hotărârii mele de-a nu fi apărător.

Procesul rămâne în continuare pentru Luni 26 Martie, când va ține rechizitoriul său, d. procuror Gică Ionescu.

Procesul moșilor dela Răchitele

Cluj 21. — Eri a început în fața secției III a Trib. Cluj inter-sentanta dezbateri a procesului Moșilor din Răchitele, acuzați de rebeliune.

UN MIC ISTORIC AL FAP. TELOR

În anul 1923, comuna Răchitele primește prin exproprierea făcută la sfârșitul contului Banffy, pădure în imediată apropiere, cu o suprafață de circa 12.000 jugăre.

Nemulțumit de efectele acestui act de echitate socială, print-un apel făcut comisie de improprietății judecând contele Banffy trimitește 3000 de jugăre de pădure.

Moșii intervin la București. Delegații din ce în ce mai dese, promisiuni, până ce în sfârșit prin intermediul Palatului unde fuseseră primiți în audiență de către regele Ferdinand I hotărârea instanței ce-i nedreptățește este anulată. Urmează însă un alt proces. În primă instanță dresentarea fiind de partea comunei Răchitele. Motii câștigă procesul pentru a-și pierde în a doua instanță.

Din nou apel. Amânările se succed, fie din cauza neprezențelor reprezentanților contelei Banffy, fie din cauza vișilor de procedură. Interesul țărăgă nează judecarea.

Motii cari trăiesc exclusiv depe urma exploatarea lemnelui, n'au nici de lucru și nici măcar lemne de foc.

Între timp deși legea nu permite, contele Banffy înstrăinează prin vinderea către societatea „România Mare” 3000 de jugăre de pădure, deși această pădure era în litigiu.

Societatea amintită împreună cu firma „Fischer”, începe exploatarea. Sătenii intervin la autoritățile în drept pentru a împiedica exploatarea, conștinți că dresentarea este de partea lor.

Cererea nu le este însă satisfăcută. Nemulțumii, ei se hotărăsă a împiedica exploatarea condusă de învătătorul Ambrozie și primarul Susman Teodor.

În ziua de 22 Noiembrie 1923, cei doi fruntași împreună cu un număr de 60 săteni, se îndreaptă la spre locul exploatarea „Valea Cuslă”.

Aici dezarmează pe pădurarii societății „Fischer și Comp.”. Urmează imediat o drastică represieune.

Motii sunt bătuiți până la sânge de către capitănel de jandarmi Brudea, care îi trimite între baionete paracetului Cluj, sub crava acuză de a fi comis crime de rebeliune (?).

Si acest proces amănat mereu a fost în sfârșit desbătut eri la tribunalul Cluj.

CUM AU DECURS DESBATERILE ZIUA I-a

Sedința se deschide la orele 9 dimineața.

Tribunalul e compus din d-nul dr. Petrovan, președinte și d. Várnay judecător asistent.

Rechizitoriul va fi susținut de către d. procuror dr. Boca.

Pe banca apărării lau Ioc d-nii Prof. Universitar Cătuneanu, dr. Emil Hofieganu, deputat și dr. Amos Frâncea senator.

Se dă citire ordonanței definitive de trimiteri în judecată a celor 60 de acuzați.

Se începe audierea acuzațiilor cari simpla, însă simțit arată că intenția de a face „revoluție” le-a linsit, dar că au fost și sunt hotărâți să-și apere drepturile.

După masă continuă tot ascultarea acuzațiilor.

ZIUA II-a

Se trece la martori. Majoritatea din ei fac un istoric al faptelor, așa cum relații și noi.

Unii declară că au dezarmat pe gornici pentru a preînțămpina vreo o nenorocire.

Câteva ezitări și câte o depozitie mai năvăl, a acestor conștinșărați ai Mușilor Apuseni, dar totuși de o demnitate românească, care impune.

Probativul testimoniar fiind terminat, apărarea cere și insistă a se citi câteva acte din dosar, precum și unele declarații ale martorilor.

D. președintele Petrovan face câteva precizări de detalii. Procesul continuă.

Judecarea unui comisar regal

Iași 22. — În primele zile după Paști consiliul de Războiu va judeca procesul maiorului Bonciu fost comisar regal la Chișinău și procesul locotenentului Dăscălescu, cel din urmă acuzat că în 1924 a delapidat suma de 1.700.000 lei cu care a cumpărat ruble pentru schimbă descoperindu-se.

Un ungar falsificator de monede

Cluj, 22. — Ieri a fost arestat țărânul ungar Ion Korodi din Vulcan, care se indolețea de șase ani cu falsificarea monedelor.

Asupra lui s'au găsit 500 gulbeni de câte 10 corane din aur, falsificați și o cantitate mai mare de taleri ungurești de argint de câte 5 și 2 corane falsificați. Acești bani erau rânduiți țărânului pe safte, de către divizionul X-a.

Cu această ocaziune nu fost confiscate și unele falsificatorului.

Consiliul de războiu din Braiila rămâne

Braiila 23. — Unele ziare nu publică că pe ziua de 1 Aprilie Consiliul de războiu din localitate se va desfășura. Suntem informați că s'a revenit asupra acestei dispoziții și că consiliul de războiu nu rămâne mai departe funcționând pe lângă divizia X-a.

Cine sunt comunistii arestați la Cluj

CLUJ, 22. — Am anunțat în numărul de ieri al ziarului despre arestarea mai multor comunisti la Cluj. Astăzi suntem în măsură să dăm și numele lor. Comunistii arestați sunt Antal Pecan, secretarul comunistilor din Sibiu, Emeric Aladar, Ion Buda și Emeric Halpce, comunisti stabiliți în București, apoi Coloman Muller președintele organizației comuniste din Timișoara, Ion Heigel, Petru Klein, muncitorii comunisti din Timișoara, Carol Radic și Ludovic Eling din Arad.

Tot în legătură cu mișcarea comunistă, ieri noapte au mai fost arestați alți trei comunisti între cari se află și curierul comunistilor din România, care se întorcea din Moscova. Alte arestări sunt iminente.

Vizita dela orfelinatul „Regele Ferdinand”

Iași 22. — Adjutantul M. S. Regele George al Greciei, domnul colonel Dimitrie Lividis însoțit de d. Constantin Bolonei, administratorul moșilor regale au vizitat orfelinatul „Regele Ferdinand I” înființat pe moșia Zorleni.

Impotriva Legii Culte'or

Protestul Românilor greco-catolici din Oradea

Duminică în 18 ort, s'a ținut la Oradea o mare procesiune religioasă cu adunare populară împotriva proiectului de lege pentru regimul cultelor din România. Procesiunea au luat parte toți greco-catolicii români din Oradea și comunele învecinate în număr de vreo 3—4000 leșirea procesiunii ne străzi a fost oprită prin rezoluția prefecturii județului Bihor.

Impotriva acestei opreliți Comitetul organizator și episcopii bisericilor unite din Oradea și împrejurimi au protestat prin telegramă d-lui Duca, ministrul de interne.

Procesiunea proiectată s'a ținut cu toate acestea, înconjurându-se de trei ori lăcina catedrală din oraș în Iur în biserică, au ținut cuvântări. Păr. Jacob Radu, președintele prelat papal, a arătat cum proiectul ținde la desființarea bisericilor unite cu Roma.

Păr. Alois L. Tăutu, profesor de teologie, a arătat cu argumente clare, că pentru români uniți este imposibil să se rupă de Roma, care e leagănul neamului românesc, care e încreștinătoarea noastră prin misionarii ei latini din veacul al IV—V-lea.

Păr. canonic Augustin Mașziar a subliniat această imposibilitate arătând imensele beneficii culturale, naționale, morale și religioase, ce au rezultat pentru întreg poporul românesc din legăturile uniților cu Roma.

Păr. Gheorghe Maior arată decepția de care a fost cuprinsă biserică română după ce Roma în așteptările ei după unirea tuturor românilor într-un singur stat național unitar. Guvernul actual vrea s'o dea pradă bisericii ortodoxă română, desființând-o unită mai are un mare rol în istoria viitoare a neamului românesc.

O moțiune uni episcopii și episcopii bisericilor unite și peste două sute de intelectuali mireni din Oradea din toate categoriile sociale.

Din Eparhia unită a Orășzii la Consrzelul din Cluj vor lua parte din fiecare comună câte doi delegați mireni în frunte cu preotul, total cam 600, din Oradea singur 40.

Abuzurile electorale în fața tribunalului Arad

Din secretele fabricării majorităților: Pecica, Târnava, Vârfuri, Șirna. — Ce pățește imparțialitatea?

ARAD, 22. — Un scandalos și revoltător epilog al memorabilelor alegeri liberale a fost adus în fața Tribunalului din localitate. În numele organizației național-țărăniște, venerabilul luptător Dr. Ștefan C. Pop și Dr. N. Hotărân au declarat pe magistrații Radu Pascu, Petru Ionescu, Achil Gheorghiu și Ion Lăzărescu, că în calitate de președinți ai secțiunilor de votare, au săvârșit abuzuri și ilegali în favoarea izbândeii listei liberale în județul Arad.

Senatul a fost compus din d-nii M. Antou și S. Moldovan, acuzarea fiind susținută de către procurorul d. Săvoiu.

Magistrații acuzați au fost apărări prin d. Dr. Aurel Crișan, AVOCATUL STATULUI, iar reclamanții au fost reprezentați prin avocatul d. Dr. Șt. Grigorevici.

SECRETELE URNELOR ELECTORALE

D. Radu Pascu, este acuzat că la secția Pecica, la orele 12 a susținut votarea și a somat pe bărbaii de încredere naționali-țărăniști să părăsească localul. Acțiunea opunându-se, au fost alungăți prin jandarmi. Dar tot atunci — afirmă reclamanții — agentul H. beral Max Vulcan, a fost lăsat să intre în sala de votare, unde a operat cu buletinile.

La secția Târnava, magistratul P. Ionescu, în calitate de președinte, a început votarea înainte de termenul legal, iar bărbaii de încredere naționali-țărăniști au fost lăsați să intre numai după siglarea urnelor.

Corpurile legiuitoare

Ședințele dela 23 Martie 1928

CAMERA

Ședința se deschide la ora 3.15. Prezidează d-l N. Simionescu-Sărlad.

Pe banca ministerială d-nii I. G. Duca, C. Angelescu, Argetoianu, Lupu, Cipăianu, St. Popescu.

Se citește sumarul ședinței precedente și se aprobă.

D. GR. CONTANTINESCU-ROMANĂTI adresează o întrebare d-lui ministru de domeniu, pentru defrișarea sălbatice a pădurilor; față de seceta ce băntuiește să se dea voie la păsănatul vâlcilor în pădurile stufului.

D. ministru C. ARGETOIANU răspunde că s-au luat măsuri.

D. dr. SCUPIEVSKY cere ca Statul să colaboreze în comunele pentru amenajarea spitalelor de epidemie.

D. AUGUSTIN PONDEA relevă incidentul dela Tg. Mores când o procesiune religioasă a preoților și a credincioșilor uniți a fost împiedicată de autorități.

D. ministru I. G. DUCA: Incidentul petrecut este foarte regretabil, căci mitropolitul Sucei și Ardealului, de acord cu guvernul, a dat un ordin circular preoților că nu este oportun să se ia parte la procesiuni religioase.

D. dr. LUPU depune proiectul codului muncii și al Cooperativei.

Pr. NICOLAESCU cere desființarea loturilor demonstrative.

D. HORIA GRIGORESCU face comunicări d-lui ministru de război asupra situației diverselor școli militare.

LEGEA DE ORGANIZAREA INVATAMANTULUI SECUNDAR

D. LEONTE MOLDOVANU se hucie cu adâncă convingere în contra proiectului.

D-sa critică anii de specializare și sistemul de azi ce cată să se impună școlii. Trebuie specializarea din școlă încoace.

E contra clasismului, căci ce mă interesează în vremea de azi clasismul omului din evul mediu?

Pe atunci nu erau științe exacte, matematică, chimie, nici medicina. **D. dr. Angelescu** poate de ție vre-un doctor.

D. dr. ANGELESCU: Esculap (ăseste).

D. MOLDOVANU: D-sa mai spune că s-au dat puține ore pentru limba română și în schimb i-au dat la gimnastică.

Revine asupra clasismului și spune „lăsați plănsătorii” cu vreau „realități reale” vreau să mă îmbogățesc „nu vreau să plăng.”

Lui „Domnul Horașin” îi dădea mâna să cânte și să plângă în „epigrame” pentru că avea sclavi care să-i muncească pământul.

Toată această parte a discursului e rostită în hohotele de râs ale Camerei.

E contra ierarhizării care va fi „dihonia” corupului didactic, dar să-i dai suficient salariu, ca să poată „și cu mine pe stradă”.

D. IULIU VALAORI: Constă în nevoia regenerării morale a școlii pentru că în fața eternității această conțeață, nu acumularea bogățiilor materiale.

A fost ideea care l-a frământat pe Haret, este ideea programată de cel frământat pe urmașul său dr. Angelescu.

Aceasta este generația gimnaziului din noua lege.

Ideea liceului unice și o problemă și pentru alte țări ca Franța, Olanda, Germania.

Arată apoi importanța studiului limbilor străine.

Trece apoi la documentarea liceului preconizat de d. dr. Angelescu, care nu îngăduie extreme: nici idealități vizionari, nici materialități brutale.

În opoziție cu d. Leonte Moldovanu susține clasismul, al cărui studiu singur ajunge al școlii însușirilor sufletești de care are nevoie neamul nostru la vârfurile căruia bate anarhia.

Citează epoca din timpul clasicismului, arătând prețioase contribuții pe care acesta a adus-o în formarea caracterelor.

Invățământul religios are importanță primordială, ea și cele fizice.

Legea învățământului primar a d-lui ministru Angelescu a fost tradusă în mai multe limbi, Franței au omagiat opera acestora.

Legea învățământului secundar deservăște opera înscopului.

D. V. CANCECOV: Entuziasmat de opera didactică și națională care e această lege, d. Cancecov îi relevă punctele de importanță.

D. Cancecov relevă meritul ce are d. dr. Angelescu de a fi fost un ponderat, în aceea că dozează clasicismul, cu umanismul.

Dacă axa învățământului secundar a fixat-o d. ministru la studiul istoriei naționale și al limbii române, oratorului constată că s-au dat prea multe ore de limbă latină, în danna celorlalte două.

Susține că tot mai multe elemente să fie îndepărtate dela țară spre școlă secundară și aci să fie studiate.

D-sa spune Camerei o serie de observații și roagă să fie primite pe cale de amendament.

Ședința se ridică la orele 7.10.

Ședința de noapte

Ședința se deschide la ora 9.30. Prezidează d. N. N. Săveanu.

Pe banca ministerială d. C. Angelescu.

LEGEA INVATAMANTULUI SECUNDAR

D. ST. POPP raportează: Prin înalta discuție academică în jurul acestei legi, se vedește superioaritatea ei.

Răspunde criticilor aduse, în sensul că minoritarii. Ocupându-se de legiferarea față de minorități și adresându-se d-lui Viller maghiar se naște următorul dialog.

D. VILLER: Proces de desnaționalizare pe cale de legiferare, noi (maghiarii) n'am făcut. Acest proces s'a petrecut în veacuri.

D. N. IONESCU: d. Roth poate să vă lămurească. Ce au fost gurile lui Tisa, Arony?

D. ROTH: dr. legiferare și de naționalizare imediată.

D. ST. POPP: Cu dv. sașii și svabii am trăit în frățietate sub stăpânirea Austrourgară și dv. orăți un neam cu ființa etnică a parte, acum au intrat în partidul german.

D. ROTH: Nu e adevărat, limba noastră e un simplu dialect. Nu vom literatură aparte.

D. ST. POPP răspunde mai departe criticilor aduse de național-tărăniști, afirmându-le strădămintă legiuitorului de a aduce cât mai multe elemente sănătoase dela sate spre școlă.

Proiectul acesta de lege orșiază profesorilor o situație definitivă.

Demnitatea utilitatea gimnaziului preconizat de noua lege.

Liceul unic trebuie înțeles în sensul că elevului și se dau noțiunile care să-i dezvolte și intelectual și sufletul pentru ca infinitul gamei sale sufletești să vibreze chiar în realismul științei, coarda poeziei, — într-o armonie perfectă.

Se ocupă apoi de educația morală fără care știința ar fi o sabie cu două tălșuri.

Legea nu prevede nici o materie de bază. Toate materiile trebuie să-și aducă egal aportul lor, — așezându-se și educația fizică.

Aduce laudele ministrului, om de energie, care văzând lipsurile, știe să le îndrepte.

Ședința se ridică la orele 11 noaptea.

LEGEA CULTELOR

P. S. S. EPISCOPIUL IVAN al Clujului, spune că dacă actualul proiect al cultelor n-ar cuprinde art. 29, n'ar fi avut nimic de zis și l'ar fi aprobat fără rezervă. S'a abuzat prin acest articol de averea Statului, acordându-se subvenții acelor cărora Statul măchiar nu le-a acordat niciodată a-futoare bănești. Se ocupă apoi cu trecerea la alte onte pe care le justifică prin dorința poporului de a reveni la biserica muni.

Nu poate primi în întregime proiectul și din cauza art. 53 care constituie prea multe drepturi confesive baptiste.

Ședința se ridică la orele 11. Cea viitoare azi la orele 3.

SENATUL

Ședința se deschide la ora 3.30, ab prezidenția d-lui Toni Iliescu.

Pe banca ministerială d-nii V. Băitănuș, Al. Lapadatu, I. Inculț și C. Dimitriu.

D. C. Dimitriu răspunde la o comunicare privitoare la căile ferate din Bucovina.

REGIMUL CULTELOR
Căvântul bisericii unite

EPISCOUL HOSSU: Spune că proiectul de lege pentru reglementarea raporturilor culte, este de o importanță deosebită și că țieea ca această legiferare să se facă într-o atmosferă liniștită, al ales că ne aflăm într-o frământare de peste 5 ani.

Spune că nu trebuie cu ocazia discuției acestui proiect să se răstoalească trecutul atât de dureros al neamului nostru. Rămân adânci de odinioară s'au cicatrizat. Pentru a justifica și apăra biserica catolică a lumii, ar trebui să se scoaraze întreaga istorie universală. Nu vom urma această cale.

Gândul nostru dominant este negarea acestei lupte confesionale.

Pași bisericii unite în 270 s'au înfrățit totdeauna cu marile verșee ale neamului.

Bisericii unite din Ardeal i s'a umcat gratuit vina de agresivitate.

La Alba Iulia eu am ceit sentința istoriei în numele neamului meu. Neamul nostru trebuie să rămână unit și mai departe, pentru că această va face țara fărâș în viitor. Acum neam n'are nevoie de împrumut, chiar dacă el ne-ar fi

EPISCOPIUL HOSSU

refuzat. Nu din împrumuturi a trăit acest popor. Am văzut le torzorii de peste granița nu ne sperie, după cum nu ne-am speriat de toate opresiunile din trecut. (aplauze).

PERSONALITATEA JURIDICA A CULTULUI

Discutând proiectul spune că axa principală a lui este articolul 9, care se ocupă de personalitatea juridică a cultului.

Noi am cerut ca personalitatea juridică să se dea cultelor recunoscută din țară. Cult înseamnă religie organizată.

În luștură cu art. 9 este articolul 45 care vorbește de averile celor ce trec dela un cult la altul.

Că biserica română catolică va fi având milioane, eu nu știu.

Vorbind de ultimele evenimente din Ardeal, episcopul Hossu, este întrerupt de MITROPOLITUL PIMEN, al Moldovei, care afirmă că demonstrațiile din Tg. Mureș, nu au avut un caracter religios, ci pur politic. Armată română nu este o armată barbară, care a avut totdeauna crucă în frunte.

Mitropolitul Pimen spune că episcopul Hossu, prin expresiunile sale a jicnit armata și cere măsura cuvintelor.

EPISCOPIUL HOSSU explică motivele care determină pe unii să părăsească un cult.

Acela ce astăzi se răzvrătește împotriva autorității bisericești, mâine se va răzvrăți împotriva autorității de stat.

VOCI LA MAJORITATE: Așa e! **EPISCOPIUL HOSSU:** Noi cerem, intențiam pe canoane, ca oricâte treceri ar fi, averile să rămână vechii comunități.

Drepturile pe cari noi le cerem, le intențiem pe legea personelor juridice.

Fao apel ca la legiferare să se dea libertate deplină așa cum spune constituția. (aplauze).

IMPROPRIETARIILE ȘFATU-LIȘTIOR

D. GENERAL POPOVICI, vorbete de actul național dela 1918, când s'a făptuit unirea Basarabiei.

Propune votarea legii prin care se acordă foștilor membri ai „Șfatului Tărei”, câte 50 hectare pământ.

Legea este votată.

Ședința de noapte

Prezidează d. D. T. Arțefreanu, în prezența d-lor miniștri: Al. Lapadatu și Nistor.

LEGEA CULTELOR

P. S. S. EPISCOPIUL IVAN al Clujului, spune că dacă actualul proiect al cultelor n'ar cuprinde art. 29, n'ar fi avut nimic de zis și l'ar fi aprobat fără rezervă. S'a abuzat prin acest articol de averea Statului, acordându-se subvenții acelor cărora Statul măchiar nu le-a acordat niciodată a-futoare bănești. Se ocupă apoi cu trecerea la alte onte pe care le justifică prin dorința poporului de a reveni la biserica muni.

Nu poate primi în întregime proiectul și din cauza art. 53 care constituie prea multe drepturi confesive baptiste.

Ședința se ridică la orele 11. Cea viitoare azi la orele 3.

Violent cutremur de pământ în Mexico

Londra, 22 (Rador). — Un violent cutremur de pământ s'a resimțit acasă în Mexico. Populația alarmată din cauza zgudurilor mai puternice decât în toate cutremurile din ultimii ani, a părăsit casele, care amenințau să se rădăme și s'a refugiat pe străzi.

La Veracruz deasemenea cutremurul a fost destul de puternic, durând un minut și jumătate. Pagubele provocate nu sunt mari, deasemenea nu s'au întâmplat accidente grave.

INFORMAȚIUNI

Abonamentele la „Curentul”

LEI 700 pe an
" 350 " 6 luni
" 200 " 3 "

Pentru Bănci, Instituții și Administrații Publice, 1000 anual. Pentru străinătate, un an 1700; 6 luni 950; 3 luni 500.

Abonamentele încep la 1 și 15 ale fiecărei luni.

STUDENTEȘTI

„Avântul studentesc” se întrunește astăzi 23 Martie a. c. ora 8 jum. seara.

DIVERSE

Festivalul organizat de casa de stat „Dudești” a partidului național-tărănesc, care urma să aibe loc Duminică 25 Martie, în sala Teatrului Rex, se amână pentru Duminică 1 Aprilie tot la aceeași oră și sală din cauza indispoziției d-lui Ion Mihalache.

Eri dim, au fost aduse în Capitală, oșmentele generalului de divizie, medic Buză Ion, fost inspector general al serviciului sanitar militar, mort la Iași de tifos exantematic.

Rămășițele pământesti au fost reînhamate la cimitirul militar Bellu.

Ministerul agriculturii a autorizat deschederea tăruguilor săpătmănale: în comuna Niculești Jieni (Brăila) în fiecare Joi, în Răușeni (Botoșani) Vinerca.

Consiliul școlii superioare de arhitectură a ales ca consilier al Municipiului pe d. prof. Petre Antonescu în locul d-lui Emil Pangati demisionat.

Direcțiunea Generală a învățământului particular din ministerul Instrucțiunii a dispus ca exemplele de limba română pentru școlile particulare să minoritate orice grad din regiunile Cluj și Oradea, să se fină între 18 și 21 Aprilie a. c.

Aceste examene se vor ține la Cluj.

Ministerul Instrucțiunii, pe baza avizului onor. consiliu permanent, a acordat școlii din are evanghelice din Constana, autorizarea de a funcționa fără dreptul de publicitate.

În vederea constituierii Asociației-Ingenierilor absolvenți ai școlii politehnice din München, toți domnii colegii sunt rugați să-și trimită adresele d-lui prof. dr. ing. C. Căndea, Asociația Patronală, str. Piața Amzei 5 București, pentru a putea fi convocată.

Comisia valutară de pe lângă ministerul de finanțe, și care urma să-și țină ședința Vineri 23 c. s'a amânat pentru Miercuri 28 Martie a. c.

FAPTE DIN CAPITALA

UN CHEF CU URMARI TRAGICE

Muncitorul Dumitru Frățilă din str. Fundeni a bătut ieri noaptea într-o cărciumă din str. Fântânișii 28 cu comisarul Nicolae Petrescu, zis Derbedeul, din str. Furmache 26.

După ce ambii au consumat două kilograme de țuică și un litru de vin, Frățilă a plecat acasă, unde a murit.

Cadavrul a fost dus la morgă.

A MURIT LA AZILUL DE NOAPTE

La azilul de noapte a murit ieri noaptea supusul grec Cochion de 73 ani.

Cadavrul a fost dus la morgă.

BARBARIA UNUI SERGENT DE ORAS

Sergentul de oraș cu seria 2005 din postul calea Văcărești-Labirint a găsit aseară pe Solomon Sender, din str. Ciocan 14, că făcea comerț ambulant.

Sergentul i-a cerut autorizația și Solomon Sender a rupt-o de fugă.

Urmărit de sergent, fugarul a fost prins și crunt bătut.

Victima a fost ridicată de salve și dusă la spitalul Brâncoveanu.

Arestarea unui pederast la Chișinău

CHIȘINĂU, 22. — Acum câțiva timp a sosit în localitate un oarecare Vehub. Acesta dându-se drept doctor chimicant, s'a instalat într'un luxos hotel unde primea consultații.

În urma unui denunț primit de parchet și a unei reclamații a unui mare negustor din localitate, Vehub a fost arestat pentru pederastie.

Se crede că victimele lui, băieți între 13—15 ani sunt foarte multe. Caracătul său este următorul:

Legea pentru prelungirea contractelor de închiriere

Propusă în consiliul de miniștri din 22 Martie

După lungi tergiversări consiliul de miniștri, a luat în considerare problema contractelor de închiriere hotărând:

ART. 1.—Contractele de închiriere, cari, în virtutea art. 5, alin. ultim al legii din 16 Aprilie 1927, reîntra sub regimul dreptului comun, la 23 Aprilie 1928, se prelungesc încă pe un an, până la 23 Aprilie 1929.

ART. 2. — De această prelungire nu vor beneficia următoarele contracte:

a) Contractele de închiriere asupra cărora se vor fi pronunțat hotărâri rămase definitive de evacuare, până la data de 20 Martie 1928, pe temeiul dispozițiilor art. 56 din legea dela 16 Aprilie 1927.

b) Contractele de închiriere privind imobilele cari vor fi fost închiriate prin contracte cu dată certă anterioară zilei de 20 Martie 1928 și cari fi reîntra sub regimul dreptului

comun, potrivit prevederilor legii din 16 Aprilie 1927.

c) Contractele de închiriere cari au beneficiat de ultima prelungire legală și în baza cărora se plătea o chirie de peste 1200 lei anul la 23 Aprilie stil vechi 1916, în Vechiul-Regat, și 25 Aprilie (6 Mai 1914), în celelalte părți ale țării.

ART. 3. — Calculul chiriilor, pentru contractele prelungite în virtutea acestei legi, se va face luându-se de bază în Vechiul-Regat, chiria plătită la 25 Aprilie stil vechi 1916, iar în celelalte părți ale țării, chiria plătită la 23 Aprilie (6 Mai 1914).

Dacă imobilul nu a fost închiriat la datele de mai sus, calculul chiriei se va face luându-se de bază venitul constatat prin rolul impozitului funciar din acel timp și, lipsa rol, chiria dela acele date, pentru imobilele similare din localitate, sau hotărârile comisiunilor de arbitraj.

În calculul chiriilor din teritoriile alipite, coroana se va socoti pretutindeni drept un leu, iar rubla drept 2 lei 59 bani.

ART. 4. — Chiria anuală în contractele de închiriere prelungite conform dispozițiilor legii de față, se fixează înmulțindu-se cu 52 chirie de bază, stabilită în modul mai sus arătat.

ART. 5. — Chiriașul va plăti chiria la epocile fixate în contractele de închiriere; pentru anul 1928 însă chiria datorită pe semestrul Aprilie-Octoberie o vor putea plăți până la 20 Aprilie 1928.

ART. 6. — Chiriașul care doarește a beneficia de prelungirea acordată prin prezenta lege, este obligat să notifice prin portărei proprietarului său, în termen de 10 zile dela promulgarea prezentei legi, sub sancțiunea decăderii din acest beneficiu.

ART. 7. — Se mențin toate celelalte dispozițiuni ale legii

Cum și-au scăpat latifundiile aristocrației maghiarii

Fraudele reformei agrare la Arad

Impinși de neadevărurile improprietate ale oficioșului partidului maghiar, „Kelefi Uj-sag”, am arătat în numărul trecut al ziarului nostru, că latifundiarii maghiari sunt beneficiarii corupției Comitetului Agrar. De altminteri, adoptând punctul 2 al rezoluției Ligii Naționale din Septembrie 1927, care prevede, că „nici o inegalitate nu trebuie să existe între Român și Unguri, atât în termenii legii agrare, cât și în modul în care ea a fost aplicată”, presupunem că d. N. Titulescu a cunoscut această realitate.

CINE SUNT PROFITORII
Termenii reformei agrare sunt călăuziti de marele principiu al egalității; în aplicarea ei au existat, firește, inegalități rezultate din corupția organelor de execuție. Dar ele

au profitat tocmai latifundiarilor maghiari. Din acest motiv d. Titulescu a adaptat, fără teamă, rezoluția din Septembrie 1927, iar contele Apponyi, document, din aceeași pricină, a respins-o. În orice caz, Ungurii n'ar fi putut protesta, la tribunalul mixt, în contra inegalității care le-a adus beneficii.

În numărul trecut am dat câteva cazuri de corupție ale magnaților (în sub titlu s'a cules, în numărul precedent, greșit magistraților în loc de magnaților) din jud. Arad. Am promis să continuăm. Ne ținem făgăduiala.

ALTE FRAUDE ȘI CORUPȚII
Comisia agrară de ocol din Arad cu decizia No. 251-922 a expropriat din moșia de 379 jug. cad., a generalului maghiar Szabo Zoltan 155 jug. cad., deși această moșie a fost

permanent arendată de vreo 40 de ani locuitorilor din Curtici, jud. Arad. Comisia agrară județeană din Arad revine asupra deciziei comisiei agrare de ocol, și dă întreaga moșie de 379 jug. cad., generalului Szabo Zoltan, despuind pe țărani de drepturile lor conferite prin reforma agrară.

De asemenea, au fost scutite de sub expropriere prin decizia No. 357-922 a comisiei agrare de ocol Arad 30 jug. cad., ale absoțentistului Tuzery Tibor; deși moșia sa a fost permanent arendată în răstimpul de 1904—1918.

După ce am arătat de ce privilegiul extralateral s'au bucurat moșii baronilor Urban Ioan, Urban Petru, Ladislan Parghy Kregeczy Andehazi, vom înscila periclită moșiei doctorului Poganyi Alexandru.

Dela consiliul Județean Bihor

Și iarăși castelul dela Aleșd și dama voalată. — Gherila averescano-liberală. Rezervele de stat

Ședința consiliului județean, convocată pentru azi, s'a deschis sub auspicii rele. Săbia lui Damocles plana în de Regmon zăvălita sală a județului unde boborul averescan își plega cauza de mult pierdută. Așa ceva din atmosfera muribundilor cărora li s'a servit deja cuminicătura și li s'a și aprins lumânarea. Cu o forță ece înfătușă pentru o clișă ghiera morții pentru că acei care se duce, să-și spuie ultimul cuvânt, d. Sever Andru, președintele consiliului județean averescan și-a început logoul.

Și-a bazat pledoaria pe raportul prefectului către minister prin care cerea dizolvarea în baza încheierilor consiliului, dăunătoare intereselor generale, și periclitul nostru din „Curentul” în chestia castelului dela Aleșd.

VANZARE CARE NU MAI E
Recuzarea acuzelor deși clară a fost penibilă. Datele erau certe. Cumpărătura s'a făcut, fiindcă vânzătorul era de-ai noștri Aereș sunt fapte cărora, oratoria, ori-ăt de strălucită, nu-i se poate opune.

ULTIMA ORA

„Virtual, guvernul e căzut” spun național-țărăniștii

Un vehement contra-afac al oficiosului opoziției

Atacurile înverșurate făcute de fruntași liberali la consfătuirea majorității au fost făcute să dea impresia că guvernul e stăpân pe situație.

În prealabil guvernul răspundea printr-o declarație scrisă că astăzi sau mâine se va produce un fapt concret ce va dovedi că Regenta are deplină încredere în actualul guvern.

La învinuirea primului ministru național-țărăniștii ripostează. Contra-atac e tot atât de vehement.

CE A UITAT PRIMUL MINISTRU

Primul ministru afirmă că date fiind succesele guvernului, nu înțelege de ce s-au sculat de sugestivitatea de a lăsa d-lui Iuliu Maniu succesiv.

Uită d. V. Brătianu că a escaladat puterea — serie oficiosă partidului național-țărănesc — explozând sentimentele creștinești ale factorilor politici în dimineața morții fratelui său?

Uită d. Brătianu că s'a crampat după ce înalta Regentă, prin propunerea formării unui guvern național, i-a dat indicația să plece?

Uită d. Brătianu isprava de la Oradea-Mare?

Uită rușinea națională dela Geneva?

Uită eșecurile suferite pe chestia împrumutului de investiții?

Nu-s toate acestea tot atâtea temeiuri pentru demiterea unui guvern?

Dar îndrăzneala de a te impune unei țări pauperizate, prin politica economică din ultimii 2 ani, al cărei autor e d. Vintilă Brătianu, cum poate fi tolerată mai departe?

Ce mirare deci că acțiunea partidului național-țărănesc a luat cum zice d. Brătianu un caracter de agresivitate?

DEMERSUL LA REGENTĂ

„Dar șeful guvernului vorbește de un ultimat ce s'ar fi adresat înaltei Regentei.

Nimic mai fals. După zece ani de stăruință pe căile legale și constituționale, partidul național-țărănesc, în lăturat dela dreptul său de guvernare prin violență și fraudă, în fața unui pericol național, s'a văzut silit a cere factorului constituțional să facă gestul care să stăvilească ieșirea națiunii din fâgăsurile legii. Atât și nimic mai mult.

Cei zece ani de sacrificii al partidului național-țărănesc, dondescă că nu „satisfacerea partidului”, cum insinuați șeful partidului celor satisfăcuți și glorioși, ci amănarea existenței statului a

determinat pe conducătorii național-țărăniști să facă acel pas”.

CU TOATE JERTIFELE!

Iar mai departe răspunsul național-țărăniștilor la afirmațiile primului ministru, sună și mai precis:

„D. V. Brătianu mărturisește că a fost învitat să plece. Noi îl sfătuim să n'astepte să fie somat și să plece cât mai este cu cinste.

D-I V. BRĂTIANU

E mare lucru să știi să pleci la timp. Înainte de a fi dat afară sau a fi gonit. Și dacă e om înțelegător și puie ambele ipoteze: că nu putea fi dat afară sau va fi gonit.

Pentru că mai presus de orice este salvarea țării. Și pentru a face această operă partidul național-țărănesc care are o răspundere istorică, nu se poate da îndărăt dela nici un fel de jertfe și de la nici un fel de riscuri”.

Departa deci afirmațiile guvernamentalelor că național-țărăniștii au încetat campania — odată cu intrarea de Dumnică trecută — partidul de sub șefia d-lui Maniu răspunde prin oficiosul său:

„Campania nu s'a terminat. Virtual guvernul e căzut. Criza e mai gravă ca oricând. Foarte curând țara va avea guvernul pe care l-a cerut. II va avea. E foarte clar spus”.

CE SPUN LIBERALII

Căci nu se poate spune că nota din oficiosul francez al liberalilor privitor la lămurirea situației politice, ar însemna ultimul cuvânt al factorilor în drept.

„Declarațiile categorice făcute ieri la intrarea majorității de la prezidiul consiliului și de ceilalți membri ai guvernului sunt de natură să pună hotărât capăt tuturor alegațiilor fantaziste asupra pretinsei deslănțuirii a unei crize politice”.

Rămâne de văzut dacă declarațiile celor în cauză sunt determinante în lămurirea crizei.

REP.

INTERVIEW CU D. IULIU MANIU

D. Iuliu Maniu răspunde d-lui Vintilă Brătianu

„Primul-ministru e în revoltă față de nație și față de Regentă”

Gravele evenimente politice, care s'au desfășurat în Capitală, la începutul acestei săptămâni au avut, drept epilog, convocarea adunării dela Alba-Iulia și retragerea național-țărăniștilor din Parlament.

După acest ultim fapt, opinia publică nu a mai primit nici o veste precisă, oficială, asupra orientărilor puternicului partid de opoziție, învișnat într-o luptă atât de dărză împotriva guvernului liberal.

Am scotit de aceea util — pentru fixarea actualiei situației politice în cadrul ei real — să solicităm d-lui Iuliu Maniu, președintele partidului național-țărănesc, câteva lămuriri de ordin general, cu atât mai mult, cu cât — în ultima consfătuire a majorității parlamentare — d. Vintilă Brătianu s'a grăbit să formuleze concluziile campaniei de răsturnare național-țărăniștilor, judecând firește, din punct de vedere guvernamental.

D Iuliu Maniu a binevoit să răspundă întrebărilor noastre, acordându-ne următorul interview.

IN FAȚA UNEI CRIZE DE GUVERN

— Cum considerați situația politică astăzi, față de cecece era ieri, înainte de intrarea dela București și de audiențele do. la Regentă?

— «O consider mult schimbată, — ne răspunde d. Iuliu Maniu.

«Dovada dată înaintea lumii întregi despre formidabila putere a partidului național-țărănesc, a spiritului de ordine și a disciplinei de fier, care-l stăpânește, iar de altă parte,

Răspuns d-lui Vintilă Brătianu

— Ce spuneți despre afirmația d-lui prim ministru Vintilă Brătianu, în recenta consfătuire a majorității, că do. ați fi făcut demersuri pe lângă d-sa, ca să se retragă de la putere, fiindcă aceasta e o datorie patriotică?

— Nu am trimis și nu puteam trimite pe nimeni cu o astfel de solie la d. Brătianu, dar am comunicat de multă vreme, și multora care puteau să aibe contact cu d. Vintilă Brătianu și, mai pe urmă, în mod oficial, înaltei Regentei, părerea mea că d. Vintilă Brătianu are datorie patriotică să se dea la o parte, pentru a cruța țara de catastrofa care o amenință și de dureroasele spădurii care nu folosec nici măcar partidului său.

«Interesul evident al țării mă face să regret că d. Vintilă Brătianu nu vede inexorabila necesitate de a trece guvernul aceluia, cari se pot prezenta și înaintea țării și înaintea lumii ca eșii din voința populară și cari, prin urmare, vor avea deplina autoritate politică de a reprezenta interesele și voința țării în afară și de a cere ascultare înlăuntru.

«N'am renunțat cu totul la nădejdea că, totuși, d. Vintilă Brătianu se va convinge de situația imposibilă în care a ajuns guvernarea d-sale. Cred că s'u este ultimul cuvânt al d-lui Brătianu, cel spus în consfătuirea majorității. Dacă este ultimul, mă mir cum de l-a dat înainte de a-l fi dat Regentei, căci aceasta ar fi dreptul de a pronunța hotărârea.

«În acest caz d. Vintilă Brătianu se prezintă într-un fel de revoltă, nu numai față de națiune, ci și față de Regentă.

DE CE TREBUE SA SE RETRAGA GUVERNUL

«Guvernul d-lui Vintilă Brătianu, — continuă d. Iuliu Maniu, — trebuie să se retragă fără amănare, nu numai pentru că prezența lui și a parlamentului actual în fruntea țării este o directă provocare la adresa națiunii, prin felul cum s'au constituit, și nu numai pentru că nesuccesele evidente ale regimului liberal au adus țara în mizerie economică și financiară, au anarhizat viața administrativă, au adus

demersul oficial și solemn la înalta Regentă de a conedia guvernul d-lui Vintilă Brătianu, au schimbat fundamental atmosfera politică și au pus în forma sa acută și în evidență care nu se poate nesocoti, criza politică ce bântue de atâtă vreme în țara noastră.

«Oricum ar vrea să o ascundă cei interesați, stăm în fața unei crize de guvern, poate latentă încă în momentul acesta, dar care va deveni pe față și acută în cel mai scurt timp”.

D. IULIU MANIU

— Credeți că, pentru Regentă, problema succesiunii este o chestie de actualitate?

— Cred. Cred pentru că, logic și politic, nu poate fi altfel.

— Aduarea din București a hotărât părăsirea din partea noastră a Parlamentului, ca o ultimă dovadă a faptului că Parlamentul actual eșit din țeară și frământă nu reprezintă voința națională, căreia nu mai este chemat parlamentul actual să-i dea expresiune nici într'un fel, AVAND SA FACA ACCEASTA CU DEPLINA AUTORITATE POLITICA, CONGRESUL NOSTRU DIN ALBA-IULIA.

Acest congres va avea menirea să hotărască și DEPUNEREA MANDATELOR, care, firește, va fi o pură formalitate. Faptul rămâne același: aleși adevărați ai națiunii n'au căutat în acest Parlament.

«Prin eșirea din parlament a deputaților și senatorilor noștri se evidențiază și mai mult, incapacitatea Corpurilor Legiuitoare actuale, de a aduce hotărâri cu autoritate politică și juridică, lipsindu-le pentru aceasta cu totul reprezentativitatea provincilor unite. E destul să vă amintesc că partidul liberal a avut abea 28 la sută din voturile Ardealului și Banatului în alegeri, făcute de el însuși cu mijloacele cunoscute. Deci Ardealul și Banatul lipsesc, în mod oficial constatat, din așa zisul parlament al țării.

«Perspectiva de a ne lipsi de mandate și până la hotărârea congresului din 22 Aprilie, au ne impresionează, fiindcă nu ar fi decât să se anticipeze și să se traducă în fapt, dar iarăși pe cale ilegală, hotărârea pe care o va lua congresul nostru.

«Mai bine în pământ sau la Jilava” — Credeți că această luptă înverșunată a partidului național-țărănesc se va termina cu triumful definitiv al vederilor do. naționale și democratice?

— Nu mă indoiesc un moment. Campania noastră de răsturnare s'a desfășurat exact după planul și în proporțiile înalte și matematice stabilite.

«Sunt complet mulțumit de desfășurarea ei și nu mă indoiesc că va merge înainte exact așa cum trebuie. Rezultatul, urmând din forța noastră, din puterea opiniei publice și din cumințenia poporului românesc și a conducătorilor săi, va fi desigur intronarea regimului politic, care-i trebuie Statului Român. — Cu atât mai mult cu cât de triumful luptei noastre depinde salvarea na-

țării și care va fi acțiunea partidului do. până la această adunare?

— Fiind Ardealul o regiune mai nordică, se imprimă rezolvă mai târziu, și evident că adunări în proporții mari nu se pot ține decât în zile mai lungi și mai calde.

«Acesta este motivul pentru care s'a convocat adunarea la sfârșitul lui Aprilie.

«În afară de aceasta, am pus adunarea în ziua de Dumnică Tomii, ca omagiu amintirii adunării de pe Câmpia Libertății, ținută acum 80 de ani la Blaj, tot în Dumnică Tomii. A fost ziua libertății naționale, cea dintâi și va fi ziua libertății politice — nădăjdum — cea de a doua.

«Până la adunarea dela Alba-Iulia, fiind acțiunea noastră de propagandă și organizare de partid terminată, precum a dovedit și adunarea din București, ne vom mărgini a pregeti însăși adunarea, care se va ține în tot cazul, și va avea proporții mărețe.

— Nu credeți că schimbarea de guvern se va produce înainte de adunarea dela Alba-Iulia?

— Prooroc nu sunt, dar cred că cea mai elementară prevedere politică dictează în mod imperios schimbarea guvernului, imediat și fără amănare.

DEPUNEREA MANDATELOR

— De ce v'ași retras din Parlament după adunarea dela București? Ce credeți despre amenințarea guvernului că va declara vacante locurile opoziției?

— Aduarea din București a hotărât părăsirea din partea noastră a Parlamentului, ca o ultimă dovadă a faptului că Parlamentul actual eșit din țeară și frământă nu reprezintă voința națională, căreia nu mai este chemat parlamentul actual să-i dea expresiune nici într'un fel, AVAND SA FACA ACCEASTA CU DEPLINA AUTORITATE POLITICA, CONGRESUL NOSTRU DIN ALBA-IULIA.

Acest congres va avea menirea să hotărască și DEPUNEREA MANDATELOR, care, firește, va fi o pură formalitate. Faptul rămâne același: aleși adevărați ai națiunii n'au căutat în acest Parlament.

«Prin eșirea din parlament a deputaților și senatorilor noștri se evidențiază și mai mult, incapacitatea Corpurilor Legiuitoare actuale, de a aduce hotărâri cu autoritate politică și juridică, lipsindu-le pentru aceasta cu totul reprezentativitatea provincilor unite. E destul să vă amintesc că partidul liberal a avut abea 28 la sută din voturile Ardealului și Banatului în alegeri, făcute de el însuși cu mijloacele cunoscute. Deci Ardealul și Banatul lipsesc, în mod oficial constatat, din așa zisul parlament al țării.

«Perspectiva de a ne lipsi de mandate și până la hotărârea congresului din 22 Aprilie, au ne impresionează, fiindcă nu ar fi decât să se anticipeze și să se traducă în fapt, dar iarăși pe cale ilegală, hotărârea pe care o va lua congresul nostru.

«Mai bine în pământ sau la Jilava” — Credeți că această luptă înverșunată a partidului național-țărănesc se va termina cu triumful definitiv al vederilor do. naționale și democratice?

— Nu mă indoiesc un moment. Campania noastră de răsturnare s'a desfășurat exact după planul și în proporțiile înalte și matematice stabilite.

«Sunt complet mulțumit de desfășurarea ei și nu mă indoiesc că va merge înainte exact așa cum trebuie. Rezultatul, urmând din forța noastră, din puterea opiniei publice și din cumințenia poporului românesc și a conducătorilor săi, va fi desigur intronarea regimului politic, care-i trebuie Statului Român. — Cu atât mai mult cu cât de triumful luptei noastre depinde salvarea na-

Consiliul de ministri Prelungirea contractelor de închiriere

Ce chiriași beneficiază de prelungirea contractelor Chiria de 32 ori cea dinainte de război

Consiliul de ministri intrunit ieri de dimineață la orele 10 sub președinția d-lui Vintilă Brătianu a rezolvit, în sfârșit, definitiv problema prelungirii contractelor.

Se aprobă o prelungire de încă un an: dela 23 Aprilie 1928 până la 23 Aprilie 1929, tuturor chirișilor cari înainte de război plăteau o chirie anuală până la 1200 lei inclusiv.

Pentru vechiul regat se țin în seamă chiriile plătite în anul 1916, iar pentru provinciile alipite cele plătite în 1914.

Chiria va fi de 32 de ori cea plătită înainte de război: de exemplu cine plătea acum 32.000 lei.

Cei cu chirii mai mari de 1200 lei anual sunt la-

sați la libera tranzacție. Se respectă toate hotărârile definitive de evaluare date de diferite instanțe pe baza legii Căstălbău.

Contractele cu dată expiră care expiră la 23 Aprilie a. c. nu se mai prelungesc.

Chiriile vor fi depuse în termen de cel mai târziu zece zile dela promulgarea legii.

Textul proiectului va fi dat imediat publicității.

LEGEA CULTELOR

Guvernul a recomandat apoi d-lui ministru Lapedatu ca în chestia legii culțelor să caute să evite pe cât posibil nemulțumirile și să aplaneze conflictele ce eventual s'ar ivi în timpul discutării legii.

I. V.

Parlamentarii și noua lege a chiriilor

Așa cum a fost întocmit proiectul de lege al chiriilor n'a avut darul să mulțumescă decât pe parlamentarii partizani ai liberei tranzacții.

Intrădevar stabilind chiria la valoarea leului aur, când nicio categorie de salariați nu au ajuns cu sporul salariilor nici pe departe la acest nivel, și când guvernele cari s'au succedat n'au dat decât o teoretică atenție vșite probleme a construcțiilor, înseamnă o incurajare și mai mare a celor cari vor să profite cu ori-

ce chip de mizeria și criza generală.

Din această pricină numeroși vor fi amendamentele ce vor fi puse în Parlament acei parlamentari din majoritate cari au dat asigurări chiriașilor că în nici un caz nu-i vor lăsa pradă licomiei celor cari ar voi să-i speculeze.

Este probabil deci că guvernul va fi nevoit să reducă proporția chiriilor la cel mult de 25 de ori chiria dinainte de război.

Imprumutul pentru stabilizare

NEW-YORK, 22 (Rador). „Journal of Commerce” anunță că după toate indicațiile, se poate prevedea că băncile federale americane vor acorda Bancii Franței un credit larg pentru a permite executarea planului de stabilizare a francului francez. E posibil ca acest credit să fie întrebunțat și la sprijinirea stabilizării monetare în România, prin intermediul Bancii Franței.

NU E vorba de STABILIZAREA FRANCLULUI

Paris, 22 (Rador). — Contrar informațiilor publicate de unele ziare americane, cercurile franceze autorizate declară că reprezentanții Bancii Franței, d-nii Rist și Quesnay, aflați în momentul de față la New-York, n'au discutat nicidecum chestiunea stabilizării francului. Deasemenea ultimele transporturi de aur provenind din Statele-Unite și Anglia și destinate Bancii Franței, nu reprezintă cumpărări recente, ci depozite constituite cu multe luni în urmă.

Pact de arbitraj româno-grec

PARIS, 22 (Rador). — D-nii Titulescu și Mihalacopolos au semnat azi la Geneva un pact de neagresiune și arbitraj între România și Grecia.

O micime de guvern

Guvernul a retras permisele de liberă circulație pe căile ferate unor ziaristi cari nu-i aprobă politica.

E un act de micime, care impune ridiculul cu mizeria. Nu s'a putut gândi nimeni că aceste permise sunt dăruite ca preț al conștiinței gazetarelui. Și iarăși, e netrebnic lucru să se facă din jocul acordării și retragerii lor o armă de șantaj — de caraghios șantaj — împotriva ziaristilor.

«Dacă nu mă lăudați, vă retrag permisele», — iată ce vrea să spună gestul meschin al guvernului.

Sunt în acest guvern și oameni cu simțul măsurii și al demnității: cum pot accepta ei asemenea rușinoasă acțiune? Credem, deci, că bunul simț va isbui să dea necazului guvernamental, consiliile treburilor ca să iasă din caraghiosul în care l-a aruncat un act de micime.

Victor Rodan

STIRI POLITICE

Explicațiile d-lui Titulescu

În ședința de ieri după amiază a Camerii urma să se dea citire unei lungi telegramme a d-lui Titulescu prin care ministrul de externe arată toate fazele discuției dela Geneva a chestiunii opozițiilor.

D. Titulescu însăși îndobescă asupra faptului că nu trebuie să fim supărați pe „Liga Națiunilor” care deși a făcut o greșală ne vrea totuși binele.

Telegrama va fi citită de președintele Consiliului, probabil în vedința de azi a Camerii.

„Opoziții” din Jud. Cluj

Partidul maghiar are și el unele revendicări de făcut în chestiunea bunurilor comunei din Jud. Cluj care au fost expropriate în baza legii.

E probabil ca în ședința de azi a Camerii unul din deputații maghiari aleși de guvern să facă o comunicare în această privință arătând că trebuie să li se aplice și lor soluția principală a „Ligii Națiunilor” în chestiunea opozițiilor.

Un epilog al adunării național-țărăniștilor dela București

IASI, 22. — D. prof. N. Costăchescu a reclamat parchetului general că mulți din delegații cari s'au înapatit dela întrunirea național-țărăniștilor din București au fost arestați.

Astfel însoțitorul Bejanaru din Sculeni reintorcându-se dela București și-a adunat poporenii făcându-le o dare de seamă asupra celor întâmplate la București. Bejanaru a fost arestat. Parchetul a deschis o anchetă.

Regina Maria pleacă în insula Cipru

Se dă ca sigur că Duminecă, Regina Maria va pleca, în tren special, la Constanța de unde se va imbarca pe vasul Regele Carol până la Pireu. Din Pireu Regina Maria va pleca spre Cipru.

Cu ce se ocupă prefectul de Iași

IASI, 22. — În vederea intrării averescane de Duminecă toți fruntașii averescani au plecat în județ pentru propagandă.

Un fruntaș averescan, Mih. Georgescu a fost arestat în Sipoote, de jandarmi.

D. Georgescu opunându-se, jandarmii i-au arătat o notă din partea prefecturii cu No. 1648 din 22 Martie, prin care se cerea arestarea și trimiterea sa la prefectură.

D. Georgescu, văzând aceasta, s'a lăsat arestat. Jandarmii l-au înaintat prefecturii. Pe drum d. Georgescu a reușit să scape.

Ajuns la Iași fostul consilier agricol a făcut plângere parchetului.

Intre d-nii Brătianu și Poincaré

D. Vintilă Brătianu a trimis d-lui Poincaré a telegramă de mulțumire pentru bunăvoința ce a arătat. Românii în chestia aranjamentului datoritiilor noastre de război.